سبيل

Sebil

hep şey hak için

Siyasî, edebî, tarihî haftalık gazete Sahib ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu 16 Şaban 1396, Almanya fiyatı: 1 D. M.

13 AĞUSTOS 1976 ❑ SAYI: 33

MOSKOFUN MASKESİNİ DÜŞÜREN MÜLTECİLER

Bütün Cihânı menfî ideolojilerine râmetmek üzere eski **«Slav emperyalizmi»** ni komünizmin sahte insâniyetçi propagandaları ile maskeleyip devam ettirmek isteyen Rusya, bu menhus gâyesine ulaşmak için her vasıtayı meşrû' kabul eden bir zihniyyet ve metoda bağlıdır. Bu metodun icabı olarak, bolşevik ajanlarının en çok istimâl eyledikleri vâsıta «YALAN» dır. Bu propagandalarla Rusya'nın gerçekleri karşılaştırılınca, ortaya korkunç bir tenâkuz tablosu çıkar. O derecede ki; bunu Ecevit gibi hariçteki gönüldaşlarının **«bitaraf görünüşlü»** (!.) propagandaları dahi izâle edemez ve edememektedir.

Kendi gerçeğini -elbette- herkesten daha iyi bilen Rusya, acı hakikatlerin anlaşılmasını önlemek ihtiyacıyladır ki; hududlarını **«demirperde»** tesmiye edilecek tarzda kuş uçmaz, mânialarla ihâta eylemiştir.

Gerçekten hiç bir ferd, Rusya'yı kendi istediği bir proğram dahilinde dolaşıp inceliyemez. Zira böyle bir seyahat, Rus propagandası ile Rus gerçekleri arasındaki müthiş farkı ortaya koyarak, komünizmin bütün Cihan'a karşı uçurduğu balonları bir bir söndüreceği için, aslâ tecviz edilmez... Hatta bu seyyah Ecevit gibi ağyardan değil, yardan biri olsa bile...

● Devamı sayfa 2'de

OKUYUCU İLE HASBİHAL

TEŞEKKÜR:

Başyazarımız Kadir Mısıroğlu aleyhine gazetemizde neşredilen «Kemalist İnkılab'ın Anatomisi» isimli inceleme yazısından dolayı İstanbul Basın Savcılığı'nca İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılmış bulunan onüki yıl hapsi müstelzim dâvâ dolayısıyle aldığımız mektup ve telgrafların adedi hergün artmaktadır. Bize cesâret veren bu samimî dost ve mü'min hissiyatını aksettiren mektup ve telgraflara tek tek cevap verip teşekkür etmekten âciz bulunmaktayız. Bizi mâzur görmelerini rica ederiz. Allah kendilerinden râzı olsun!.

Bazı okuyucularımız da 8. ci sayımızda «Meşrûiyetini kaybeden CHP kapatılmalıdır!» serlevhasıyle neşrettiğimiz yazı ve kapak resmimizden dolayı CHP. Merkezi'nce Ankara 3. cü Asliye Hukuk Mahkemesi'nde aleyhimize ikame olunan 250 bin liralık tazminat davasının 30 bin lira ödemeye mahkûm edilmemiz sûretinde bitmesi üzerine, mektup yazarak nakdî yardımda bulunmak istemektedirler. Kendilerine candan teşekkürler ederiz. Ancak Gazetemiz şimdiye kadar hiç kimseden karşılıksız olarak hiç bir şey kabul etmemek prensipini ihtiyâr etmiştir. Şimdiye kadar ortaya çıkan iman müdafii gazetelerin çok kere başvurdukları bu yolu, kendimiz için kapalı addetmekteyiz. Zaman zaman sûiistimal edilmiş bulunan bu usûle başvurmamak hususunda kat'i kararımız vardır. Bu itibarla hiç bir yardım kabul edemiyeceğimizi bu gibi bâdireleri şahsî imkânlarımızla atlatmak yolundan şaşmıyacağımızı ifâde etmek isteriz.

Bazı kimseler re'sen -cüz'i de olsa- bu iş için namımıza havale çıkarmış bulunmaktadırlar. Bunları da derhâl kendilerine iâde edeceğimizi ve bundan böyle de hep böyle davranacağımızı üzülerek belirtmek isteriz. Kaldı ki; karar, henüz kat'iyet de kesbetmiş değildir. Dâvâ temyiz edilmiştir.

ABONELER:

Birkaç sayıdan beri, gazetemize altı ay için abone olmuş bulunanların abonelerini yenilemekte ihmalkâr davrandıklarından bahsediyoruz. Bu defa son olarak yine bütün abonelerimizin gazeteleri içine doldurulmuş bir havâle kâğıdı koyuyoruz. Abonelerini yenilememiş bulunanların bunları isim ve adreslerini de yazmayı unutmıyarak doldurup göndermelerini, eğer senelik abone olmuşlar veya abonelerini yenilemişlerse bunu bir yakınları için kullanmak üzere gayret sarfetmelerini rica ederiz.

Onbeş gün kadar neticeye intizar ettikten sonra ikinci altı aylık abone bedellerini göndermiyenler olursa, bunları ayıklıyacağımızı üzülerek belirtmek isteriz.

Evvelce de temas ettiğimiz üzere bazı kardeşlerimiz havale kâğıtları üzerine isim ve adreslerini yazmayı unutmaktadırlar. Bunun mahzurları ise âşikardır. Bu itibarla bu husûsa da dikkat edilmesini rica ederiz.

SEBİL'in aboneleri, onun has oda misafirleri gibidir. Gayret ve fedâkarlığı evveliyetle onlardan beklemekte ve ümid etmekte olduğumuzu bildirir, bilvesile Cenâb-ı Hak'tan bütün mü'minlere sıhhat ve selâmetler dileriz.

SEBİL

MOSKOFUN MASKESİNİ DÜŞÜREN MÜLTECİLER

● Baştarafı kapakda

Hal böyleyken, zaman zaman binbir muhâtaraya göğüs gererek hür memleketlere iltica eden Rus vatandaşlarının bütün Dünya efkâr-ı umûmiyesinde derin akisler vücûda getiren beyanatları Moskof mugalâtacılarının votka bozuğu suratlarında bir kırbaç gibi şaklamaktadır. Bunun en yeni bir misali de son olimpiyat oyunları dolayısıyla **«hürriyeti seçen»** Rus atletleridir. Bunlar gizli Rus ajanları tarafından öldürülmek ve bu sûretle susturulmak bahasına, Moskof gerçeğinin bir kere daha ilânına vesile olmuşlardır. Bu suretle kendileriyle birlikte **«Moskof mezâlimi»** nin müstakbel kurbanlarına da kurtuluş imkânları sağlıyacak ciddî bir teyakkuza vesile olmuşlardır.

Bu hadise bize, ister istemez, daha dün, Batum'a gitmekte olan bir uçağın pilotunu silâh tehdidiyle Trabzon'a inmeye icbar etmiş olan Brazinskas Koreyavo ve oğlu Algerdas Koreyavo'yu hatırlatmıştır.

Aslen yahudi ırkına mensub olan bu baba-oğul mültecilerden baba, yaralı olarak yatırıldıkları Trabzon hastahanesinde gazetecilere aynen şöyle diyordu:

«Beni ne yaparsanız yapın, umurumda değil!.. İster siz öldürün ister Sovyetler'e teslim edin onlar öldürsünler!.. Sizden tek ricam oğluma dokunmamanız, onun hür bir memlekette okumasına yardımcı olmanızdır. Ben hayatım boyunca böyle bir şansa sahip olamadım. Bunun için mes'ûdum ve bu yaptığımla bir baba olarak iftihar ediyorum!..»

Bu Rus vatandaşı için, Rusya dışında ve komünist olmamak şartıyla neresi olursa olsun her yer müraccahtı. Nitekim Türkiye'de bugünlerde serbest bırakılmaları üzerine soluğu Avrupa'da almışlardır.

İtalyan seçimlerinde komünizmin, yaldızlı propagandalar yüzünden yeni bir zafer (!..) kazandığının iddiâ edildiği şu günlerde, Rusya'dan kaçıp hür memleketlere iltica edenlerin sayısı bir hayli artmış bulunmaktadır. Olimpiyat oyunları ise, Demirperde dışına çıkmak imkânına erenler için âdeta bir iltica fırsatı ihdas etmiştir.

Hal böyleyken, her vesileden istifade ederek Türkiye'de -hem de sol, daha emin bir tâbirle söylemek gerekirse komünizm için- hürriyet bulunmadığını ilân eden ve tarihî düşmanımız Moskof'u münis gösterebilmek gayretiyle **«moskofnâmeler»** neşreden, bu kampanyaya Ecevit'e kadar her derecedeki solcunun destek ve yardımını sağlayan, Bâb-ı Ali'nin Moskof rublelerine satılmış hâin kalemşörleri, neyazık ki, bu iltica hâdiselerinin ibretâmiz manâsı üzerinde lâyıkı veçhile durmak dürüstlüğünü göstermediler. Hoş dursalar ne diyeceklerdi!... Yoksa bunlar da örümcek kafalı birer gerici (!..) veya Amerikan uşağı birer komprodor mudurlar? Hayır hayır, yoldaş çırakları!. Siz her ne kadar duymamazlıktan gelseniz de, birçok Sovyet vatandaşının hayatını istihkâr ederek hür memleketlere iltica etmesi, bütün Cihan ufuklarını çınlatan tesirli aks-i sedâlar hasıl etmekte ve komünizmin yalan dolanla inşa edilmiş sözüm ona demirperdesinde çatlaklar husûle getirmektedir. Bu çatlaklar, her gün bir yenisine şâhid olunan benzer iltica hadiseleriyle daha da büyüyecek ve bir zulüm ve tedhiş heyûlâsı olan **«moskof emperyalizmi»** pek yakında zir-û zeber olup gidecektir. Zatî buhranını istismar ederek kök salmaya çalışan Avrupa'daki fideleri de kuruyup solmaya mahkûmdur!

Demirperde Rusya'dan önce Rus gerçeklerine karşı Türkiye'de mevcuddur. Onu inşa edenler de, Bab-ı Âli'nin sola her derecede açık varakpâreleridir. Amma bu da uzun sürmiyecektir. Zira millî şuuru her gün biraz daha takviye olunan imanlı Türk gençliğinin Bâb-ı Âli pravdalarının menhûs sesini susturmak üzere gırtlaklarını sıkacağı gün yakındır. Sâdece her gün yüzelli kuruş vermemek ve onları satın almamak sûretiyle...

Kadir Mısıroğlu

Almanya'daki bazı kardeşlerimiz çeşitli bankalar aracılığıyla bize abone bedeli göndermektedirler. Birçok defalar izah etmiş olduğumuz üzere namımıza havâle çıkarılmasında, bankaların vasıta ittihaz edilmesinin saymakla bitmez mahzurları vardır. Bu bakımdan bir kere daha banka vasıtasıyla para gönderilmemesini istirham ediyoruz.

Elinde abone bedellerinden tahsilât bulunan veya şahsan abone olmak üzere para göndermek istiyenlerin, bunu Türkiye'ye göndermek yerine aşağıdaki adrese posta çeki ile havâle etmelerini bir kere daha ve hasseten rica ederiz. Zira Almanya baskımız için paraya ihtiyacımız vardır. Bu itibarla abone bedellerinin Almanya'da kalması bizim için —şimdilik— matlûba daha muvafıktır.

Adres:
Hasan DAMAR - A. Rüştü BANAZ
Bienroder Weg 79 3300 Braunschweig
Posta çeki Nu. (Postscekkont Nr. 37938 - 300 Hannover
Tel: 0531 - 323689

Gazetemizin Almanya'daki tab ve neşri veya Almanya'ya mûteallik bütün hususlar için dilek ve şikâyetlerin aşağıdaki adrese bildirilmesini istirham ederiz:

Adres: Seyfi ŞENOĞLU
Liebig Weg. 5
Tel: 06196 — 4 54 47
6236 ESCHBORN/Ts.

HAFTANIN MEVZUU

Faizci Bankalar Kafa Tutuyor:

İÇİMİZDE HORA TEPEN ZİHNİYET!

Neticede bankalar ağır bastı: Maliye Bakanlığı birkaç ay süren tatbikattan sonra, bankaların yeniden «ikramiye» dağıtması için Bankalar Birliği'ne göz kırptı. Bankalar Birliği şimdi yeni bir «ikramiye tâlimatnamesi» hazırlığı içerisinde. Talimatname ikmal edildikten sonra, Maliye Bakanlığı'na gönderilecek. Maliye Bakanlığı'nın «okey»i ile mes'ele Vekiller Hey'etine intikal edecek.

Ne var ki, MSP. kanadı, Bankalar Birliği'nin teşebbüsünü «müsbet» karşılamayacak, kanaati yaygın vaziyette. MSP.'nin görüşlerini bilenler, bankerlerin Hey'eti Vekileden muzaffer çıkamayacağını ısrarla ifade ediyorlar.

● SİGORTACILIK BİLE YAPILDI AMA...

Adâlet Partisi'nin ve Maliye Bakanı'nın ısrarına rağmen yeni yönetmeli in (tâlimatnâmenin) çıkmayacağını ileri sürenler şöyle diyorlar:

«Bilindiği gibi bankalar 1976 yılı başından beri ikramiye dağıtamamaktadır. Bunun yerine başka yollar denemişler ve mevduat celbine gayret etmişlerdir. Ancak hiçbiri başarılı olamamıştır. Halk rağbet etmemiştir. Bankalar, bu duruma sebep olarak, ikramiyenin kaldırılmış olmasını göstermektedirler. Bankalar Birliği de aynı kanaattedir. Onun için, Maliye Bakanlığı'na dolaylı iktisadi baskı ile yeniden ikramiyelerin dağıtılması isteğinde bulunmuşlardır. Bankalar Birliği, Maliye Bakanlığı'nın tavrının müsbet olduğunu anlayınca derhal yeni talimatname çalışmalarına başlamıştır. Talimatnamenin Merkez Bankası ve Maliye Bakanlığı'nca kabul edileceği tahmin olunmakla birlikte, Bakanlar Kurulu'ndan geçerek Resmi Gazete'de neşrolunup mer'iyete girmesi şüphelidir.

● FAİZ, KAPKACIN FORMÜLÜDÜR

Millî Sel met Partisi iktisâdi mes'elelerde kesin bir tavrın sahibidir. Faiz'e karşıdır. MSP. Umumî Reisi bu husûsu defaatle ifade etmiş ve hattâ, bütün iktisâdî buhranların faiz yüzünden doğduğunu söylemiştir. Gerçekten İslâmcı görüş de faizi yasaklamakta haram olduğunu belirtmektedir. İsl m Ülkeleri bugün faizsiz banka üzerinde çalışmalar yapmaktadırlar.

Hâl böyle olunca şurası apaçık bir hakikattır ki: Bankaların talepleri Hükûmet toplantısından kolay kolay çıkamayacaktır. MSP'liler itiraz edeceklerdir. Gerçi, bankacıların ellerinde kuvvetli kozları bulunmaktadır ama, bunların da netice almaya kifayet edeceğini tahmin etmek müşkildir.»

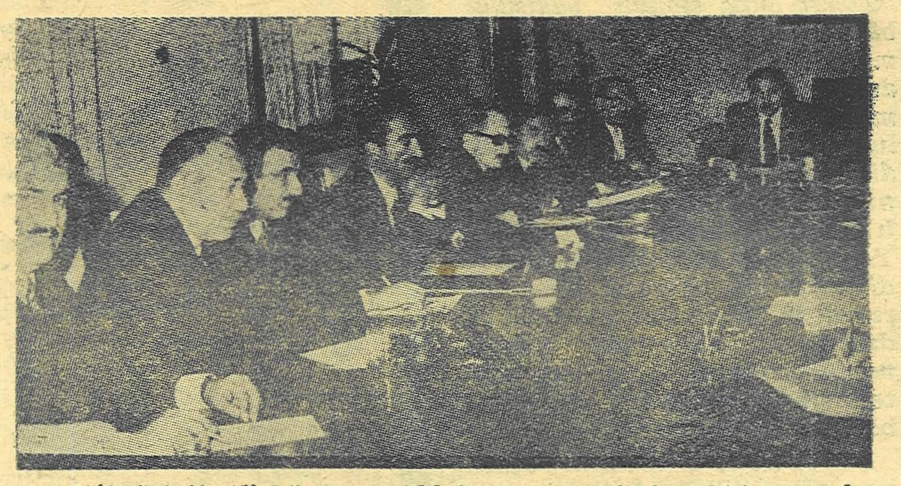

● *Fâizci iktisadî bünyeye şiddetle karşı çıktıkları bilinen Milli Selâmet Partisi idarecileri bir arada. MSP'nin, fâizci bankaların mes'uliyetsiz hareketlerine mani olacağı tahmin ediliyor.*

● KOZLAR VE ERGENEKON'UN ABASI

Bahsi geçen «kozlar» da şöyle sıralanıyordu: 1) İkramiyelerin yeni şekil dahilinde yüzde elli nisbetinde Devlet Tahvili olarak ödenecek olması, 2) Husûsi bankaların kredi dağıtımında hissedilir ölçüde müessir bulunması ve bir «durgunluğa» sebebiyet verecek tavrı takınabilecekleri..

Nitekim, Maliye Vekili AP.'li Yılmaz Ergenekon, bankacı «kozlarından» ikincisi ile geçtiğimiz hafta başının dertte olduğunu ihsas etmişti. Ergenekon, kredi tıkanıklığını hatırlattığında hususi bankaların temsilcilerinden hiç ses çıkmamıştı. Şimdi AP.'li Maliye Bakanı, yüzde elli devlet tahvili satabilmek ve kredi tıkanıklı ını telâfi edebilmek için, bankerlere sevimli görünüyor. Bu arada faizci iktisadın temsilcilerine aba altından sopa göstermeyi de ihmal etmiyor. Ergenekon, «uslu durmayan husûsî bankaların devletleştirileceğini» sık sık tekrarlıyor.

Mes'elenin hülâsası şu: Fâizci düzenin tarafları birbirlerini tehdit ediyorlar. Tehditlerin sebebi ise açık: **Bozulan menfaatleri dengelemek!**

Kravatı Taktı, Silindiri Geçirdi, Rugan Pabuçla Tam Garplı Centilmen İlân Edildi...

VE MEBUS OLDU BİZİM KÖYLÜ!..

KEMALİST İNKILÂB'IN ANATOMİSİ

Kadir Mısıroğlu

● **MUSTAFA'YA MEBUS OLMAK İSTER MİSİN DİYE SORDULAR ÖNCE. KÖYLÜ SIKILDI, UTANDI. «SİZ MÜNASİP GÖRDÜKTEN SONRA NASIL İSTEMEM» DİYE SEVİNÇLE CEVAP VERİNCE ONA BELEDİYE REİSİ'NE GİDİP KENDİSİNİ HALK PARTİSİ'NE KAYDETTİRMESİNİ SÖYLEDİLER.**

● **BÖYLECE MUSTAFA MEBUS TAYİN EDİLİP, ADI ŞİFRE İLE ANKARA'YA BİLDİRİLDİ. AHMED İSE OTOMOBİLİN PLAKASINDAKİ LÂTİN HARFLERİYLE KONYA YAZISINI OKUYAMAYINCA MEBUS SEÇİLEMEMİŞ «YAYA KALMIŞTI TATARAGASI!..»**

33

Kemalist İnkılâbın farikalarından 3. olarak incelemekte olduğumuz «Şekilcilik» bahsine devam ediyoruz:

Şehrin ortasında çıplak ve suni bir tepe olan Alaaddin tepesinin ağaçlandırılmasına belediye çalışıyor ben de bazı askerlerle buna yardımcı oluyordum. Ertesi sabah tepeye çıktım akasya fidanlarının dikilmesi ile meşgul olurken üstü başı temiz lacivert çuha elbiseli yakışıklı bir zat mahcup bir tavırla yanıma sokuldu. Kim olduğunu sorduğum vakit «B» köyünden Ahmet olduğunu ve dün köyde bulunmadığı için üzüldüğünü bildirdi kendisi ile konuşarak halini anladım. Dirayetli ve anlayışlı bir zattı. Şartları da tamam. Yeni yazıyı öğrenip öğrenemediğini sorduğum vakit öğreniyoruz dedi. Yanımızda otomobilim duruyordu, plâkasında Konya ve numarası yazılı idi, onu göstererek okumasını söyledim. baktı baktı:

«— Daha o kadarını öğrenemedik...» dedi. «Öyle ise yaya kaldın tatarağası» diyerek kendisini savdım. Artık iş halledilmiş ve Mustafa tek başına kalmıştı. Daireye döndüğümde Mustafa gelmiş beni bekliyordu kendisine mebus olmak isteyip istemediğini sorunca şaşırıp kaldı.

«— Siz münasip gördükten sonra nasıl istemem...» diye sevinçle cevap verince ben de gülerek:

«— Ya hani köylüler siyasetten anlamazlardı...» Mustafa başını eğmekle iktifa etti. Babasının da muvaffakatini almasını ve şimdilik işi gizli tutmasını ve hemen Belediye Reisine giderek Halk Partisine yazılmasını söylediğim vakit etekleri uçarak gitti. Biraz sonra da Babası Hasan Efendi geldi. Gülerek diyordu ki,

«— Kumandan paşa, bu nasıl iş babası dururken oğlu olurmu?

«— Eh ne yapalım anan seni erken doğurmuş dünya şimdi gençlerin. Sana da bundan sonra oğlun geldiği vakit ayağa kalkmak düşer.»

Bu latifem ihtiyarın hoşuna gitti ve teşekkürler etti. Biraz sonra Mustafa elinde bir kağıtla çıkageldi, kağıdı uzattı.

— İşte Halk Partisine yazıldım.

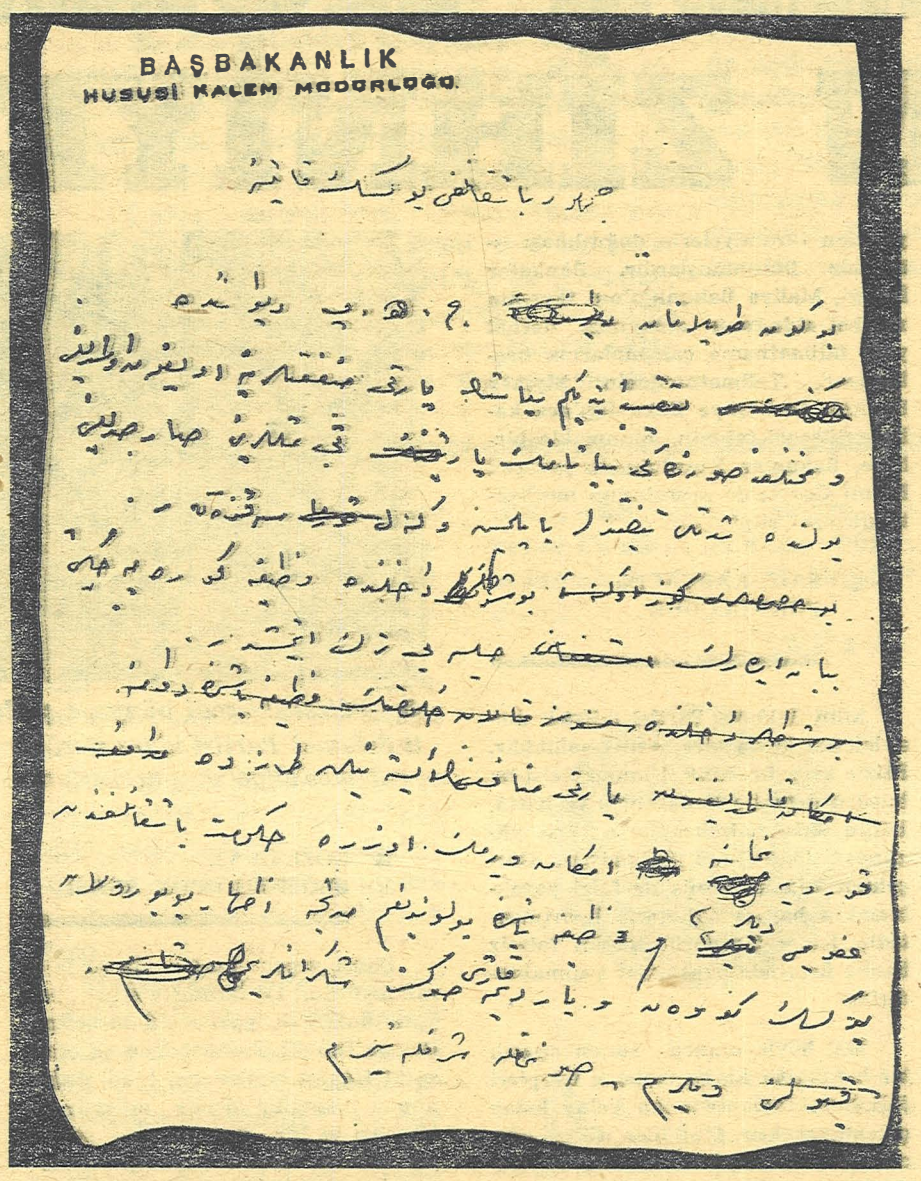

● *İnkılâbcı bir partinin Başbakan'ı olan Şemseddin Günaltay 1949 — 50'lerde bile Cumhurbaşkanlığı makamına hitaben yazacağı bir yazının müsveddesini İslâm Harfleri ile kaleme alıyor*

Kendilerine lâzım gelen nasihati verdiğimde Hasan Efendi şöyle diyordu:

«— Biz daima Gazi'nin izinde kalacağız. Allah O'nu başımızdan eksik etmesin, Vatanımızı korusun.

Aday kesinleşti ve ismi bir şifre ile Ankara'ya bildirdim. Ertesi sabah adayların listesi Konya'da yayılırken en son isim çiftçi mebus adayı H köyünden Mustafa Lütfü'yü görenler şaşırdılar. Herkes bunu kendine göre tefsir ediyordu. Ne olduysa otomobilin plâkasındaki Konya yazısını okuyamayan Ahmet'e oldu. Seçimler yapıldı, milletvekilleri bizi ziyarete geldiler. En son içeri giren Çiftçi Mustafa'yı diğerleri «Çiftçi mebusumuz» diye bana takdim etmek istediklerinde,

— Mustafa BEY buraya nasıl girdiğinizi sonra arkadaşlarınıza anlatırsınız artık gizli tarafı kalmadı» dedim. Ben kendisinin düzgün köylü kıyafeti ile Ankara'ya gitmesini münasip görüyordum fakat arkadaşları O'na fırak ve kostümler yaptırmışlar. Kravatı, silindiri, rugan pabuçları O'nu tam bir GARPLI centilmen kıyafetine sokmuştu ve öylece alıp götürdüler.

Cumhuriyet Bayramında ben de Ankara'ya gittim, balo da Gazi Mustafa Kemal Atatürk

«— Senin ki nerede?» diye bana sordu ve benim adayı kendisine takdim ettiğimde iltifat ederek.

«— Birer şampanya içelim.» diye taltifte bulundu.

Bu zat dört yıl sonra bir daha seçilerek sekiz yıl milletvekilliği yapmıştır. Ondan sonra seçilemediği için ölen babasının yerine aile reisi olarak çiftçiliğine yeni baştan sarıldı ve ticaret hayatına atıldı, şimdi İstanbul'da Laleli de oturmaktadır.

Millî Mücâdeleyi gerçekleştiren kadro içinde yeri olan belli başlı şahsiyetlerden biri de hiç şüphesiz Fahrettin Altay'dır. O'nun evvelce de temas ettiğimiz «On Yıl Savaş ve Sonrası» (İstanbul — 1974) isimli eserinin 391 ve müteakip sahifelerinde yer alan şu satırlar Kemalist İnkılâbın üzerinde durduğumuz «şekilcilik» farik vasfı bakımından son derecede câlib-i dikkattir:

ATATÜRK DE ONBİR GÜN MİSAFİRLİĞİM...

1925 yılı sonlarında Atatürk'le İzmir'den trenle dönüyorduk. Afyon'a yaklaştığımızda başyaverе şu emri verdi:

«— Paşayı Ankara ya misafir götüreceğiz Çankaya da kendisine yer hazırlatınız.»

Sonra da gülerek yüzüme baktı, kendisine teşekkür ettim. Cumhuriyet'in ilânından beri Ankara'yı görmemiştim. Çankaya'da kendi köşkünün yanında beni onbir gün misafir etti. O vakit şimdiki köşk yoktu, Müze yapılan eski köşkte kendisi oturuyor yanında başka bir binada da baş katibi ile yaverleri kalıyorlardı. Bana da burada bir yer hazırlamışlar. Bu bina sonraları yandı yerine yenisi yapıldı. Yemekleri Atatürk'le beraber yiyorduk. Akşam sofralarında her gece başka, başka davetliler bulunuyordu. Eğlencelerle güzel vakit geçiriliyor bazan da mühim konuşmalar yapılıyordu. Ben her sabah kalktığımda birgün evvel geçen olayları defterime not ediyordum. Bu yazıların aslını bozmaksızın pek az bir değişlikle tarihi aydınlatmak maksadı ile buraya geçiriyorum:

22 Ekim 1925 Perşembe

Öğleden evvel saat 11 de trenimiz Ankara İstasyonuna girdi. İsmet Paşa'nın (İnönü) başkanlığında bakanlar Atatürk'ü karşıladı. İstasyonun içi ve dışı insan doluydu. Merasim çok büyük oldu. Gazi herkese ayrı ayrı iltifat ediyor, arkasında yürüyordum. İsmet Paşa boynuma sarıldı öpüştük. Meclis binasına kadar yaya gidildi. Yolun iki tarafı halk ile dolmuştu. Herkes şapkasını elinde sallayarak yaşa sedaları ile selâmlıyor yeni giydiği şapkayı benimsediğini bildirmek istiyordu. Meclis'te biraz oturup görüşüldü. Şapka işinde yobazların durumunu sordu.

Gelecek Sayı:
Madam Baver'le dans

LÜGATÇE

Tecviz: Câiz görme,
Tesmiye: Ad koyma,
İstihkâr: Hakir görme,
İhsas: Hisse verme, verilme
Emâkin: Mahâller, mevziler,
Celb: Çekme, çekiş,
İstihfaf: Hafife alma,
Vâreste: Kurtulmuş, serbest,
Münis: Cana yakın, sevimli,
Müreccah: Tercih edilen,
Muhâtara: Tehlike,
Meskût: Sükut edilmiş,
Derûni: İçten, saklı
Menhûs: Uğursuz
Adâvet: Düşmanlık
Hemcivar: Komşu
Tenfîz: Hükmünü yürütme
Tesânüd: Dayanışma
Akîde: Dini inanış
İşkâl: Müşküllük, güçlük
İsti'mâl: Kullanma
İzâle: Giderme, giderilme
Zir ü zeber: altüst
Ağyâr: Başkalar, yabancılar
Müttali': Öğrenmiş, bilgili, haberli

● FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

İslâm Denen Meçhûl -1-

Her nesil yeniden yazar tarihi, maziye yeni sualler sorar. Cemiyetlerin dini ve uyanık tecessüsü, karanlığa gömülen devirleri parça parça aydınlatır, yaşayan cemiyetlerin. Mazi istikbalin malzemesidir. Dünle bugün, bugünle yarın, aynı denizden iki damla.

Zamanı mumyalamış vakanüvisler. İnsan, bütün günah ve sevaplarıyla, o uçsuz bucaksız kağıt ümmanında, İslâm tarihçileri, gördüklerini ve duyduklarını olduğu gibi kaydetmiş - Arab tarihçileri diyecektim. Müdahele etmek istememiş okuyucunun hürriyetine. Dosya önümüzdedir: Rivayetleri, şahadetleri, vesikalarıyla, hakem veya hâkim sizsiniz. İran daha şair, Osmanlı esbab ve avamile daha düşkün.

İçtimai tarih yani medeniyet tarihi, Doğunun armağanıdır insanlığa. **İbn Haldun**, XIV. asırda yeni bir ilim kurar. Beşeri ilimlerin ilmi daha doğrusu temeli olan, umran ilmi. Batı için XVIII. asra kadar bir masallar yığınıdır tarih, destandan daha tatsız, romandan daha abes bir edebiyat türü. XIX. asır, tarih asrıdır Batıda. Bizde, tarihten kopuş asrı. Batı şuurlandıkça bizim düşünce selâmetimiz gölgelenir. O ilerledikçe, biz gerileriz. Asyayla Avrupa, iki düşman kıta.

Tanımıyoruz kendimizi. Başkalarını tanıyor muyuz? Avrupayı, Avrupanın istediği kadar tanıdık. Asya, kâşifini bekleyen bir seyyare, bir «No Man's Land». Hristiyanlığa büsbütün yabancı olduğumuz iddia edilemez. İsa'nın 1976 yıl önce doğduğunu hepimiz biliyoruz. Noel baba en yakın dostumuz. İslâmiyete gelince.. ne islâmiyeti? İslâmiyet, Mavi Sakalın kırkıncı odası. Kaderimize hükmeden haçlı ordularından daha kararlı daha yaman bir intelijansiya. **Bu baylara göre, dili özleştirmek lûgat hazinemizi Kur'an'da geçen kelimelerden temizlemektir.** Bu baylara göre, İslâmiyet irticaların en affedilmezi.

Tanımıyoruz kendimizi, tanımak da istemiyoruz. Bir zamanlar müslümanla hristiyan, kardeşçe yaşamış bu ülkede. Yan yana, kucak kucağa, dostça. Bütün kavimleri korumuşuz, bütün inançlara kanat germişiz? Mecusi bile barınmış bayrağımızın gölgesinde. Birleşmiş Milletler Cumhuriyetini gerçekleştiren ilk ve son devlet: Osmanlı. Sonra, düşman olmuşuz birbirimize, yabancılara değil, kendi kendimize düşman olmuşuz. Yaşamak istiyorsak, dünyadaki yerimizi bilmek zorundayız, yerimizi bilmek yani maziyi tanımak. İster merkezden muhite, ister muhitten merkeze gidilsin, karşımıza çıkan hep aynı tezad: Asya - Avrupa, İslâmiyet ve hristiyanlık tezadı. Asırlarca İslâmiyetin kılıcı olmuşuz, kalesi, beyni olmuşuz.

Ama tanımıyoruz İslâmiyeti. İstesek de tanıyabilir miyiz ki? Asırların mirasını reddettik. Bugün, kendimizi tanımak için de düşmanlara el açmak zorundayız, düşmanlara yani Avrupaya. İslâm medeniyeti hakkında bir şarklı kaleminden çıkmış tek kitap - Türkçesi olan tek kitap demek istiyorum - **Ciri Zeyda'nın İslâm Medeniyeti Tarihi** (Yazılış tarihi: 1902 - 1906: Türkçesi: 1912, beş cilt, çeviren: Zeki Mağamiz, yeni harflerle ikinci baskı: 1971 - 1972..) Kim bu Circi veya Corci efendi? Terbiyeli, malumatlı, kelli felli bir yazar. Protestan kolejinde okumuş, galiba eczacı da. Ama mesleğinden hoşlanmadığı anlaşılıyor. Romancı olarak isim yapmış. Romancı, dilci, **El - Hilal** dergisinin kurucusu... Ve tarihçi. **«İslâm Medeniyeti Tarihi, Sedillot, Kremer, Goldziher ve diğer Avrupalıların eserleri esas tutularak, Arap membalarından yapılan birçok tezyilat ve muharririn modern şark hayatına dair malumatının ilavesiyle meydana gelmiş... Zeydan, orijinal bir müdekkik olmamakla beraber, Arap memleketleri için garp usullerini kullanmış bir muharrirdir.»** (Kratschkovsky)

Evet, Circi Zeydan, tarihin Ahmed Midhat efendisi. Yalnız, İslâm Medeniyetini bütün ruhu, bütün sıcaklığı, bütün mahremiyetiyle kavramaktan aciz, çünki hıristiyan.

Kitabın önsözünde şöyle diyor: **«İslâm tarihi, eski çağda yeni çağı birleştiren köprü. Kadim medeniyet İslâm tarihi ile sona erer, bugünki medeniyet İslâmla başlar.»** Zeydan, el-Hilal yazarlığından vakit buldukça dönmüş tarihine. Herkesin «S ve seve okuyabileceği kolay bir uslub» la yazmış. **«Zira, diyor, Arab dünyası çocukluk çağındadır henüz.»** Medeniyet-i İslâmiye tarihi de, tarihi romanların bir nevi devamı.

Türkçeye çevrilen bir başka eser de, **Barthold'un İslâm Medeniyeti Tarihi.** Köprülü, Tatarcadan çevirtmiş eseri, Özbekçesiyle, İngilizcesiyle karşılaştırmış, sonra geniş «izahlar ve düzeltmeler» le yayınlanmış (1940). Başlangıcda şöyle diyor, **«Tarihlerinin bin yıllık bir devresini Yakın Şark İslâm kültürü dairesi içinde geçiren, Türkler için, yaratmak hususunda kendilerinin de büyük rolleri olan bu kültürü lâyıkıyle tetkik etmek, yalnız ilmi değil, milli bir mecburiyettir. Fikir ve sanat tarihi, din tarihi, bir kelimeyle içtimai tarihin bütün şubeleri için, bu mecburiyet daima kendini gösterir.»** Ne yazık ki, bu ihtiyacı karşılayacak ciddi bir kaynaktan mahrumuz Köprülü'ye göre. Filhakika Circi Zeydan'ın Medeniyet-i İslâmiye Tarihi Türkçeye «Muvaffakiyetle tercüme edilmiş.» «Seyyid Emir Ali'nin» iki ciltlik «Tarih-i İslâm»ı da var. Ama **«O yüzlerce sahifelik eserlerden, İslâm medeniyetinin dünya tarihi kadrosu içindeki hakiyki mevkiini ve tekâmülünü öğrenmek, mümkün değildir.»** İstenilen kitap hazır: Barthold'un - Ruscası 1918'de yayımlanan - İslâm Medeniyeti Tarihi.

Evet, islâmiyatçıların İslâm dünyasına karşı duydukları alâka, I. Dünya Savaşından sonra bir kat daha artmış. Fakat, yazılan kitaplar içinde **«İslâm kavimlerinin tarihi tekâmülü ile»** alâkadar olan yok. Oysa Barthold, **«İslâm medeniyetini, cihan tarihinin umumi kadrosu içinde, yalnız dahili değil, harici âmilleriyle de tasvir ve izaha çalışmıştır.»** (Galiba daha çok harici âmilleriyle) Eser **«XV. asırdan sonraki müslüman dünyasının çok acele ve eksik bir tavsifini yaparak,»** beklenmedik bir anda biter. Yazar, **«Türk tarihinin en mühim ve en parlak bir devri olan Osmanlı İmparatorluğu»** nu pek sathi olarak tanıyor. **«Şimâli Afrika memleketleriyle ve Arab dünyasıyla»** da fazla meşgul olmamış. Eserlerinin sıklet merkezi, İranlılarla eski Türkler.

Demek ki, Barthold da İslâm medeniyetini bütün ihtişam ve azametiyle aksettirmekten uzak.

bloklar ve peşin hükümler

YESEVİZADE

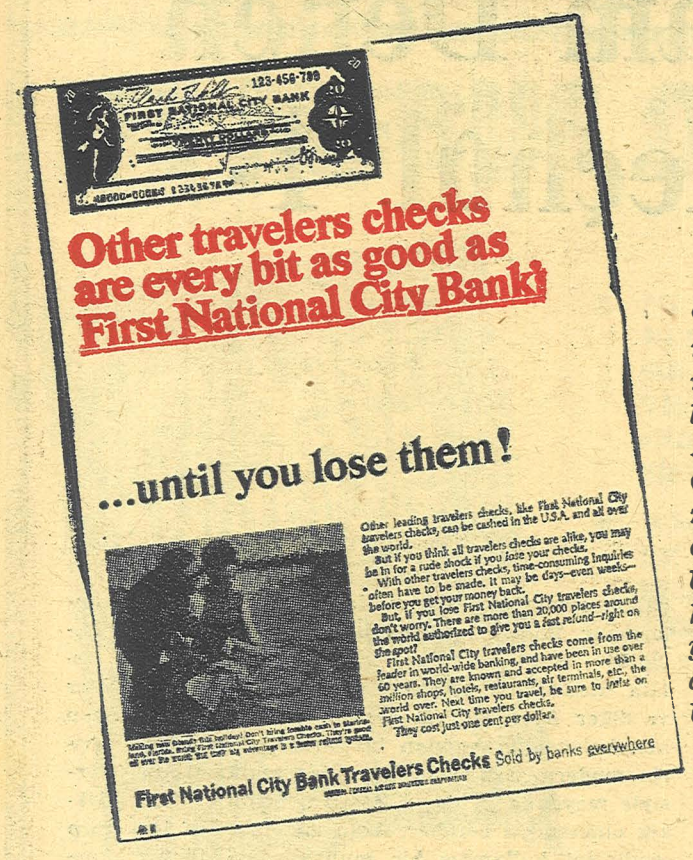

4

● *Yahudî sermaye kervanının önde gidenlerinden biri: First National City Bank'ın Avrupa gazetelerinde yayınlanan bir ilânı. Bu banka son yıllarda yurdumuzda da at oynatmaya başladı.*

Avrupa Kimin Avucu İçinde?

Fransa'da bu ticârî münâsebetleri idâre etmek üzere **SOCIETE FRANCO - SOVIETIQUE DE COOPERATION INDUSTRIELLE (SOFRACOP)** teşkil edilmişdir. Bu şirket, yahûdî **LAZARD** kümesine bağlı **BANQUE DE PARIS ET DES PAYS - BAS** (Bu bankanın Moskova'da bir şûbesi vardır)'nin murâkabesindeki **PARIBAS INTERNATIONAL**'in hâkimiyeti altındadır. Diğer hissedârları da şunlardır:

● **INSTITUT FRANÇAIS DU PETROLE** (Yahûdi murâkabesinde)

● **RHONE - POULENC** (yahûdi - işbirlikcisi/Yahûdilerle sıkı işbirliği hâlinde/, yahûdimsi Wilfrid Baumgartner'in devâsa tröstü)

● **ALCATEL** (CGE'ye bağlı)

● **GAZ OCEAN** (Yahûdi **WORMS bankasına bağlı**)

● **THOMSON - CSF** (Amerikan sermâyeli)

● **ENSA** (Yahûdi işbirlikcisi **SCHNEIDER - LE CREUSOT**'ya bağlı)

● **RENAULT** (Çeyrek asırdır yahûdi Pierre Dreyfus'ün idâresi altında)

● **SOCIETE GENERALE** (Fransa'da bir âmme bankası).

Amerikan Big Business'i ise bittabii daha faâl. **CHASE MANHATTAN BANK** (Yahûdi işbirlikcisi Rockefeller ile Warburg, vs. gibi Yahûdilere âid), Karl - Marx Meydanı, nu 1, Moskova adresinde bir şûbeye sâhibtir. Diğer iki büyük **BANK OF AMERİCA** ve **FIRST NATIONAL CITY BANK** da kervanın önünde gidenlerden. **OCCIDENTAL PETROLEUM**'un sâhibi Armand Hammer (yahûdî) Volga üzerinde Kuybişef'de dev bir kimyevî kopleks -bilhassa gübre imâlî için- inşâını taahhüd etmiş bulunuyor. Sibirya gaz yataklarının işletilmesi de ancak Amerikan sermâye ve fenniyâtıyle mümkin olacak. Kama kamyon fabrikasının tesisleri için **SWINDELL DRESSER** ve **GLEASON WORKS**, elektronik beyinler için **IBM**, bir traktör fabrikası için **LITTON INDUSTRIES**, Sibirya gazı için **TENNECO** milyarlarca dolar yatırım yapacaklar. Böylece 20 sene içinde Amerikan yatırımlarının 8 milyar doları bulacağı tahmin ediliyor! Ayrıca Sovyetler'e az fâizli, uzun vâdeli geniş kredi de veriliyor. Çeşitli hububat ihtiyaçları da gideriliyor.. «Enjeu» (oyun) nün ne kadar büyük olduğu ortada. Kezâ **Yahûdî riyâsetinde KAPİTALİST — KOMÜNİST GİZLİ — İTTİFÂK** («collusion») da..

Gelecek Sayı:
SOSYALİST AVRUPA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

Beyân-ı îtizar:
Münderecatımızın çokluğundan dolayı, Kadir Mısıroğlu'nun «Almanya İntibalarım» isimli tefrikasına yer veremedik. Özür dileriz. —Sebil—

BİRADLI ROSTFREİ
Sıtkı Biradlı-Cemil Çolak
Süleymaniye, Siyavuşpaşa Sok. Melek İş Hanı No: 57
İSTANBUL
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

İBRAHİM AYÇİÇEK VE ORTAĞI
Türkocağı Caddesi Süreyya Bey Çarşısı No. 22
CAĞALOĞLU - İSTANBUL
Tel: 26 28 90/22
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

● TESBİT

Sadık Özarslan

«SÖYLE FİKRİNİ» DİYORLAR

«Efendim, memlekette fikir hürriyeti var. Herkes fikrini söyler ve yazar... Fikrin varsa sen de söyle.» diyorlar. Söyleyince de küplere biniyorlar. Mâdem fikrimi söylememi istiyorsun... Buyur işte, benim fikrim budur... dediniz mi bazıları küplere biniyor; bazıları da kalem ve fırçalariyle boğazınıza sarılıyor. **«Bunu yazmayacaktın... böyle şeyden bahis açmayacaktın.»** diyorlar. Neylersiniz ki güdümlü yaşamaya alışmış adamlar. Sizi de güdümlü yaşatmak istiyorlar. Konuşulup yazılanlar illâ da onların arzûları istikâmetinde olacak. Aksi takdîrde kıyametler kopar. **«Gerici... Yobaz...»** lâfları ve kışkırtmaları ayyuka çıkar. Fikir, belli bir fikir olacak; aynı fikri taşımayan ve paylaşmayanlar da çağdışı sayılacak... Karar bu, hüküm de buna göre.

Bilinçlileri kasdediyorum... Fikirden yana, fikirlerin açıkça söylenmesinden yana olduklarını söyleyen ve fakat aksi kanaat taşıyanları aforoz edenleri kasdediyorum. Bunlar için solun her türlüsü söz sâhibi... Marksçısından Maocusuna kadar herkesin söz hakkı var, yazı ve çizgi hakkı var. Amma İslâmdan bahsedenlerin, milletin yüzde doksan beşinin fikirlerine tercümanlık yapanların kat'iyyen söz hakları yok. Sanki dukalık kurmuşlar, derebeylik kurmuşlar da memleketi diledikleri gibi idâreye kalkışıyorlar.

İslâm dedin mi beyinlerinin tapaları atıyor adamların. Pekiyi ya ne olacak? Onlara sorarsanız yalnızca îmandan, yalnızca ahlâktan bahsedilecek... O da belli bir ölçüde. Meselâ bir tanesi kalkıp ahlâkın değişebileceğini gümbür gümbür söyleyecek... Lâkin ben İslâm Ahlâkı'nın zamana ve zemine göre asla değişemeyeceğini yazıp söyleyemeyeceğim... Bir diğeri dînde reformdan bahsedecek... Hem kitaplar, broşürler çıkarıp dağıtarak... Amma ben, İslâm'da reform yapılamayacağını ilân edemeyeceğim. Onların görüşlerinin aksini yazıp söylediğim takdîrde gerici olacağım, yobaz olacağım ve çağdışı sayılacağım... Olmaz böyle anlayış!..

Mehmed Âkif merhûm ne güzel dillendirir:

«Kimse söyletmiyor bizi bak sen derde;
Mürteci' damgası var bütün ellerde.
Bir kötülük görerek yapma desen alnına tâ
İniyor hatt-ı celîsiyle hamidî tuğra...»

Böyle olmaz, fikirlerimize kıyılamaz. Bırakın da biraz da biz konuşalım!

● **İSLÂM, DEDİN Mİ BEYİNLERİNİN TAPALARI ATIYOR ATIYOR ADAMLARIN; SANKİ DEREBEYLİK KURMUŞLAR DA MEMLEKETİ DİLEDİKLERİ GİBİ İDAREYE KALKIŞIYORLAR.**

● TÜRKÇESİ

AHMED SELÂMÎ

Şeriat Ölçü Demektir

Eline Keçiboynuzu geçirip bunu da İslâm (dîn) zannederek gece gündüz kemirenden geçilmiyor. Bütün hastalıkların temelinde cehâlet yatıyor. Ölçüler ve terâziler cühelâ elinde oldu da, ferd de bunlara k adini teslim ediverdi ıu, seyreyleyin gerisini... Artık ne âyet geçer ne hadîs, ne icmâ' ne kıyâs... Kimisi velilik peşine düşer, kimisi meleklere arkadaş olmak için tesbihe sarılır, kimisi namazsız cihâda (!) atılır, kimisi haram ticârete gömülüp «*ihlâs*» nutukları çekmeye başlar, kimisi müçtehidliğe heveslenip altın yüzüğü erkeklere (helâl) ilân eder! Kimisi de Şerîata sırt çevirip «*giy edeb tâcını*» v.s. yi diline pelesenk ederek nice haramları mubahlaştırır ve tarîkat tasavvuf deyip sapıtır, kimisi bu sapıtanların hâline bakıp şerîatın emrindeki turûk-ı âlîyeye sövüp sayar... Kimi ifrât bulutlarında uçar; kimi tefrît kuyularına batar... Daha neler neler ki, saymakla bitmez.

Sebebleri mi? Arzetdiğimiz gibi cehâlet. Cehâletin olduğu yerde ise ölçü yokdur. Ölçü olmayınca ise bugünki gibi herşey herşeye, herkes herkese ters düşer. En azından gıybet ve dedikodu kolerası sârı hastalık hâlinde kol gezer ve kimse kimseyi beğenmez ve cemaat cüzler hâlinde kopuk, dağınık, derbeder ve perişan yaşar. Cehâlet var da ölçü yoksa, biribirimizin kilosunu metre ile, boyunu ise kantarla ölçmeğe kalkışmamız hiç de gülünç olmaz! Biribirimiz hakkındaki kıymet ölçüleri de, işte bunun için dâimâ sayıklayıcı bir beyin elinde, şeşi beş görücü devâm eder gider...

● Ölçü, Kitab ve Hadîsdir. Bu ikisiyle de mukayyed olmak şartıyla icma'... Bu üçüyle kayıdlı olmak şartıyla da kıyâsdır Sâir deliller her usûl içinde daha hususîdir ve her usûl çerçevesi içindeki bu delillerin tamamına da hürmet ve ihtirâmımız sonsuzdur.»

Ölçüyü kaybetdiğimiz müddetçe, dünyâda biribirimize bağlanmamız muhâldir. Kur'ân ve hadîs, bunu böyle beyân buyuruyor. Ya Allah ve Resûlünün istediği gibi müslüman olmak; ki bu takdirde ittihâd ve ittifâk zarurî bir netîce olacakdır. Yahud da bölük börcük ve binnetice gayrîislâmîliğin elinde esir ve köle mi olmuşuz, o takdirde de derhal ve kat'iyyen bileceğiz ki, Allâh ve Resûlünün istediği müslümanlığa kaf dağı kadar uzağızdır, adımız ve suyumuz müslümandır o kadar...

Biribirimizi aldatmayalım: Her 24 saatde radyo, televizyon ve gazete v.s. mâlâyânîlerine verdiğimiz zaman kadar, şeriatımızı ve ona âid ölçüleri öğrenmeye zaman ayırabiliyor muyuz?

● Devamı sayfa 13'de

● TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Einstein'den Cümleler

Bu yazımda, doğru düşünmek metodu içindeki batılı âlimlerden birini, bazı fikir yaklaşımları ile İslâmî düşüncenin doğruluğunu zımnen tasdik eden bir edâ içinde huzurunuza getirmek istiyorum. Bahsettiğim batılı âlim A. Einstein'dır. Diyor ki:

«— Bu dünyada bizim varlığımız bir garip muamma. Dünyaya bu kısa ziyaretten maksad nedir? İyi bilmiyoruz. Ancak ilâhî bir maksada benzediğni biraz seziyoruz... Hayat şu oluyor: Herkesin bazı idealleri var. Her insan idealinin ardına düşmüş koşup gidiyor... San'at ve ilim peşinde, derin ve uzanılamıyacak keşifler ardında koşmak olmasa hayat bence bomboş'tur... Bence en güzel şey, sır karşısında kalmaktır. Hakiki ilim ve san'atın kaynağı budur. Bu heyecanı yaşamayan insan, ölü sayılır, gözleri kapanmıştır. Hayatın iç yüzündeki esrâr, dinin kaynağıdır. Gerçek var olan, bizim için gayr-i kâbil-i nüfuz olandır. Gerçekten var olana bizim nüfuz edemiyeceğimizi bilmek, bunun en yüksek bir hikmet ve en ulvî bir güzellik olduğunu, melekelerimizin ancak en basit ve iptidaî şekilde kavrayabileceğini sezmek, hakikî dinin çekirdeği'dir... Tabiatta tecelli etmekte olan sonsuz zekânın milyonda birini mütevâziyâne anlamağa uğraşmaktır benim işim... Bazı müstesnâ insanlar vardır ki; dini daha yüce anlamaktadırlar. Bu telâkkiye ben «Kozmik din» adını veriyorum. Bu telâkkiyi, bu yolda dini tecrübeleri olmayanlara izah ve ifâde edebilmek güçtür. Çünkü burada Allah, antromorfik mânâda değildir. Ferdî duyguların, beşerî maksad ve arzuların, tabiat ve fikir âleminin derinliklerinde gizli asîl ve mucizeli nizam... Bir çağdaşımız pek doğru olarak şöyle demektedir: «Bizim materyalist çağımızda en derin din duygusunu tecrübî ilimler yolunun ilk arayıcıları sezmişlerdir»

Biz batı'yı ve batılı insanı, gözümüzde müstesnâ bir medeniyetin kurucusu ve sâhibi olarak değil, bugüne gelinceye kadar tarihî devirler içinde oluşan ve gelişen fikir ve hamlelerin neticede ruh aleyhine ve madde lehine biten mücadelesinden bitkin çıkmış bir kazazede olarak görüyoruz. Batı ve batılı madde'nin kanun ve sırlarını keşfederek madde üstünde kurduğu teknolojik hâkimiyetine karşılık, ruhunu şifâ bulmaz gibi görünen bir illetin pençesine mahkûm etmiştir. Bu illetin ismi imânsızlık buhranı'dır. Maddenin müşahhas harikaları karşısında maddeyi putlaştıran batılı insan, ruhunu yakan inkâr ve eremeyiş cehenneminde ne kadar bedbaht ve muzdaripdir.

HAFTANIN İÇİNDEN

Demirel de Gidip Türk-İş'in Başındaki İle Konuştu Ama...

Dede zorda

● *Kendisinden «Dede» diye bahsolunan Türk - İş Reisi Halil Tunç*

● En büyük işçi sendikaları konfederasyonu olduğu iddiasındaki Türk - İş'den artık kimse memnun değil. Bu konfederasyonun işçiyi uyutma ve avutmadan başka bir iş yapmadığı kanaati yayılıyor. Ayrıca konfederasyona bağlı sendikalar birer ikişer kopuyor.

Demirel son yaptığı basın toplantısından çıkarken ayaküstü karşılaştığı suale cevaben «Devletlerarası görüşme değil ya.» diyordu, «Türk - İş binası şuracıkta. Ben de buradayım. İcabederse görüşür konuşuruz.» Demirel, aramızda teklif - tekellüf yok demeye getiriyor ve birara Halil Tunç ile başbaşa verebileceklerini imâ ediyordu. Gazeteci «Ecevit'le Halil Tunç görüştüler ilke birliği halinde olduklarını açıkladılar. Eylem (fiili hareket) birliği yapmayı araştıracaklar. Siz de Halil Tunç'la görüşmeyi düşünüyor musunuz?» diye sormuştu. Ecevit görüşürdü de, Demirel görüşemez miydi sanki. İşte, bazılarının «dede» diye söz ettikleri kontenjandan senatör, Türk - İş reisi Halil Tunç 500 metre ötedeki saray - binada idi.

● İLKELER MİLKELER

Demirel niyetini aradan 15 — 20 gün geçtikden sonra fiiliyata koyabildi. Sessiz sedâsız, gazetecileri ve TV kameramanlarını filân dâvet etmeden Türk - İş'in saray - binasına giderek profesyonel sendikacı reisi ile bir odaya kapandı. Bir saat halvet etti. Çıktıktan sonra konuşmadı. Halil Tunç da pek teşne olmasına rağmen beyânat vermedi. Acaba ne demiş, nede anlaşmışlardı? CHP'den sonra AP'de Türk - İş'in «ilkeleriyle milkeleriyle» mutabakat temin etmiş miydi. «Eylem meylem» mutabakatı da olacak mıydı?...

Bilinmiyordu.

Ne var ki; Dede Tunç, (Bu sıfatı daha önce belirttiğimiz gibi bazı vatandaşlar söylüyorlardı. Halil Tunç'a.) Demirel ile görüşmesinden üç gün sonra, yine Hükûmete çattı. «İşçi hakları kısıtlanamaz!» gibilerinden lâfları gazetelerde yer buldu.

● KARPUZ GİBİ PAT DİYE!

Aslında, Türk - İş'de olup bitenler her geçen gün biraz daha muamma haline geliyor, saray - bina sâkinlerinin sıkıntıları daha bir artıyordu. Sosyal Demokrat adı verilen Türk - İş azası sendikalar CHP hesabına ateş ederken, reisleri AP'den ikbal görmüş sendikalar da elleri kolları bağlı oturmuyorlardı. Türk - İş, CHP ile işbirliği yaparsa AP' li sendikalar alıp başlarını gideceklerdi. Nereye? MİSK «Bize buyurun!» derken, bir kısmı da yeni konfederasyon hayalleri kuruyorlardı. Türk - İş CHP ile işbirliği yapmaz ise bu defa solcu sendikalara tası tarağı toplamak düşüyordu. Onlara da DİSK «Bize gelin!» dâvetiyesi çıkarmıştı. Yani Dede Tunç'un vaziyeti öylesine müşkil idi ki; her hâlükârda saray bina bir gün küfeden düşmüş karpuz gibi çat diye ortasından patlayacak çekirdekler orta yere saçılacaktı.

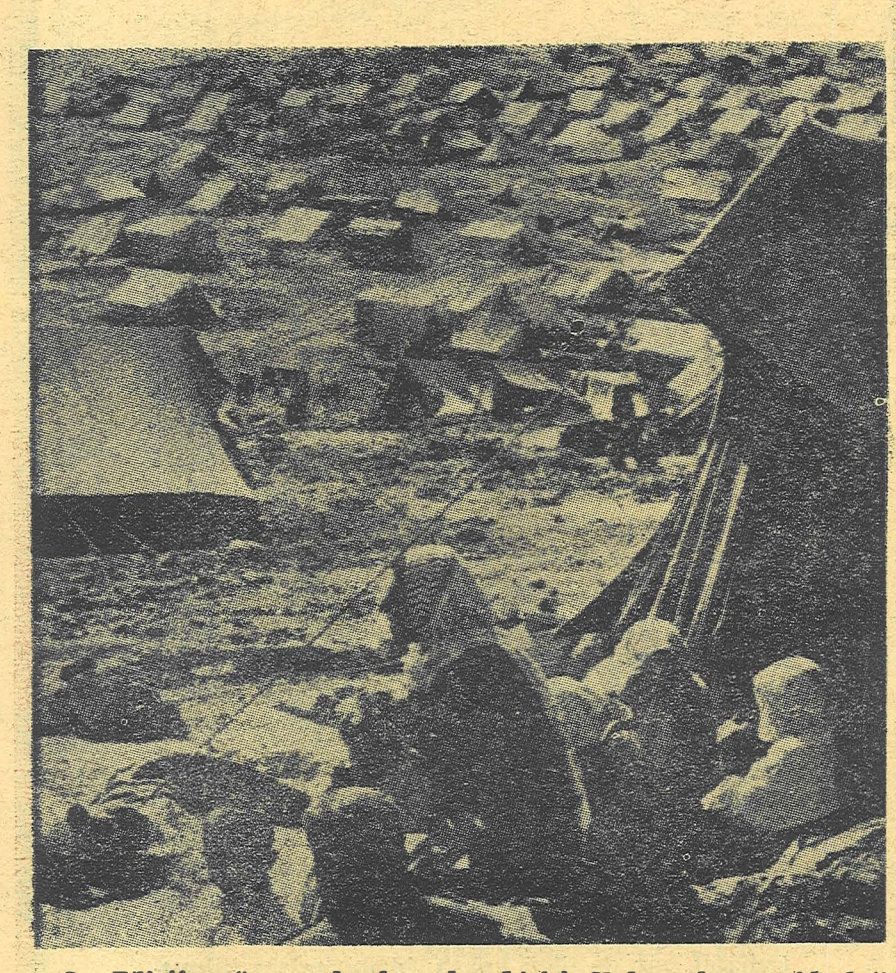

● *Filistin göçmen kaplarından birisi: Yabancılaşmış ideolojilere satılmış sözde müslüman liderlerin elinde oyuncak olmak bir tarafa, emperyalistler tarafından ezilmek istenen müslüman halkın sığındıkları kamplarda bugün vahşet, katliam kol geziyor.*

Kraliçe'nin Paralı Askerleri Sahnede

Kraliçe'nin paralı askerleri Afrika'dan başka, Lübnan'da da harbetmeye başladı. Hıristiyan milislerin yanında yer alan İngiliz paralı askerlerinin haftada bu iş için 10 bin lira aldıkları açıklandı. Paralı asker tüccarı Lesli Aspin adlı İngiliz Londra'da neşrolunan bir gazeteye verdiği beyanatta, şimdiye kadar birkaç manga asker gönderdiğini bunun yakında artacağını söyledi.

● KIZILAY NEREDE?

Aspin açıklamasına şöyle devam etti: «İngiliz askerleri hıristiyanların yanında çarpışmalara katılmaktadırlar. İki paralı asker bu çarpışmalarda ölmüştür. Onların âilelerine yüklü ücretler ödeyeceğiz. Gazetelere ilân vermek süretiyle Filistin'e gitmek üzere paralı asker aramaya devam ediyoruz.»

Diğer taraftan, Lübnan'deki iç harp hafta içinde zaman zaman sağlanan ateş - kes anlaşmalarına rağmen bütün kanlı çehresiyle şiddetini devam ettirdi. Bu arada Telzatar Filistin Mülteci Kampı'nda hıristiyanlar tarafından mahsur bırakılan açlık ve hastalık tehdidi ile ölüme terkedilen müslümanların vaziyeti vuzuha kavuşmadı. Şimdiye kadar kampta 1000 kişinin öldüğü gelen haberler arasında, Kampa Kızılhaç Teşkilâtının yardımcı olmak teşebbüsleri ise nefretle karşılandı. Kızılhaç'ın yine hıristiyanlar tarafından katledilen müslümanlara yardım elini uzatmasının aslında bir «propaganda» olduğu tesbit edildi. Ayrıca, Kızılay ve Kızılaslan gibi, Türkiye ve İran'daki Teşkilâtların müslüman kardeşlerine karşı «sağır» kalması üzüntü doğurdu.

İltica Furyası Montreal'de Komünistlere Madalyaları Zehir Etti

«Sana bir ay daha müsaade, ya düzelir, ya da..» diye Karataş Hoca'nın bilmem kaçıncı defadır, ikaz ettiği «Uzatmalı» televizyon Daire Başkanı Fahrettin Işıkçı'yı kurtarmak bir tarafa 1976 Montreal Olimpiyatları demirperde sporcularından bazılarına da «kurtuluş» imkânı hazırlıyordu. Işıkçı 20 gün tek programı devreye sokmadan naklen neşriyatla gününü gün ederek vaziyetini kurtarırken, komünist ülkelerin «işçi - sporcuları» da Kanada'ya iltica ile kurtuluyorlardı.

Olimpiyatlar bitmişti. Bitmişti ama, dedikodusu ile birlikte «iltica» mevzuu da devam ediyordu. Hele kapanış gününde Rusya'nın protesto edilişi, komünist ülkelerin şaşkınlığına adeta tuz biber ekiyordu. Eli kamçılı kızıl asker üniformalı birisi, sporcuların tepesine geçmiş, onları bir güzel «hizaya» sokarken bütün dünya matbuatı, televizyonları vaziyeti anında tesbit edip ülkelerine gönderiyorlardı. Milyonlarca insan kızıl vahşeti, zulmü, protesto edenleri seyrediyordu.

● PARTİZANLAR HARİÇ..

Rus kafilesi ise bu protesto sahneleri bir tarafa, ansızın tramplenci Nemtsanov'un. Kanada'ya iltica edip «hürriyet» i seçmesinden şoka uğramışlardı. «Olamaz, diyorlardı. Nemtsanov'un beynini yıkadılar!» Ve bu beyin yıkama ameliyesini şöyle anlatıyorlardı: Demirperde sporcularına hüviyeti meçhul kişiler, olimpiyat devamınca telefonlar etmişlerdi. Telefonlarda onlara «İltica edin, size yardım edelim..» demişlerdi. İşte bu yoldan sporcuların beyni yıkanmıştı (!) Tabii beyni yıkananlar da hürriyeti seçmişlerdi. Rus Eelçisi bile devreye girip, iltica eden sporcu ile konuşmuştu ama Nemtsanov, kararlıydı «Geri dönmem!» diyordu. Nemtsanov, devamla şunları söylüyordu: «Diğer arkadaşlarım da, memleketteki ailelerinin kıskıvrak bağlanmayacağını bilseler geri dönmezler. İçimizdeki partizanlar hariç hiçbiri dönmez. Fakat, geride ailelerimiz var. Onlara büyük zulüm yapılacağı ı hepimiz biliyoruz. Ben hepsini göze aldım ve iltica hakkı istedim. Mes'udum!»

● TÜRKİYE'YE KAÇANLAR

Nemtsanov'un sözleri iltica eden diğer Ru en, Polanyalı ve Doğu Alman sporcuların hissiyatına da tercüman oluyordu. Kanada'ya yerleşmiş olan Ukranya, Letonya ve Litvanyalı lar ise bu sporcu mültecileri fahri himayelerine almışlardı.

Kanada Muhâceret Dairesi idarecileri iltica eden sporcularla meşgul olurken, binlerce kilometre uzaklardaki bir başka ülkenin idarecileri de yine aynı mevzu ile uğraşıyorlardı. Türkiye'ye de tam 6 kişi iltica etmişti. Bunların dördü Mao'nun Çin'inden Polonya'dan kaçmışlardı. Üstelik, mülteci Çinliler birer teknik elemandı, mühendisdi.

● KOMÜNİZME İLTİCA

Montreal Olimpiyatları ilticalar ile son gününde reng ne renk katarken bu vasfıyla 1972 Münih Olimpiyatlarını geçemiyordu. Çünkü Münih olimpiyatlarında tam 119 kişi hürriyeti seçmişti. 1956 Melburn Olimpiyatları ise 300 kişi ile rekoru elinde bulunduruyordu.

Hepsi bir tarafa, ilticalar hakkında en mânalı espriyi bir gazeteci yaptı. Kanadalı gazeteci şöyle dedi:

«Komünist ülkeler üzülmesin. Nasıl olsa 1980 Olimpiyatları Moskova'da yapılacak. Bakalım o zaman komünizme kaç sporcu iltica edecek. Eğer bir kişi bile iltica etse komünistler onu doğru müzeye götürüp, iftihar edebilirler. Ne var ki, yine üzülmelerini istemem ama, galiba, komünizme iltica edecek tek kişi bulamayacaklardır.»

● *Nümeyri: İslâm düşmanı*

SUDAN'DA KAT'LİAM!

Şeriat adına müslümanlarla yola çıkarak Sudan'daki iktidarı deviren ve koltuğa oturan Nümeyri, geçtiğimiz ay cereyan eden darbe teşebbüsünü bastırdıktan sonra 200'e yakın müslümanı kat'lederek cinayetlerine yenilerini ilâve etti.

Müslümanları aldatarak başa geçen ve daha sonra evvelâ komünistle le şimdi de kapitalistlerle işbirliği yapan Sudan Devlet Başkanı Cafer El Nümeyri'nin cinayetleri karşısında dünya sükut etti. Halbuki, İspanya'da 5 Bask gerillası idam edildiğinde bütün dünyanın «insaniyet» namına ayağa kalktığı biliniyordu.

VEKİL İMAMLAR İÇİN YENİ KANUN TEKLİFİ YAPILDI

Cumhurreisi Fahri Korutürk tarafından Diyanet İşleri Teşkilâtı Kanunu veto edilince, mutazarrır olan 70 bini aşkın vekil imamlar için yeni bir kanun teklifi hazırlandı. İkinci sınıf ve ezilmeye mahkûm vatandaşlar gibi mevcud düzen tarafından ısrarla köşeye iteklenen vekil imamlar hazırlanan kanun teklifine göre «Sosyal Sigortalar» dahiline alınacak.

Bilindiği gibi vekil imamlar bugüne kadar hastalandıklarında veya aileleri hastalandığında devletin hiçbir yardımını görmüyordu. Diyanet İşleri Teşkilât Kanunu veto edilmeyip çıksa idi, kısmen de olsa devlet himayesinden faydalanacaklardı. Yeni kanun teklifi bu maksada matuf olarak hazırlandı. Ancak, bu kanun teklifinin de Meclislerin 1976 Kasım'ında toplanmasından sonra gö üşüleceği, kabul halinde kanunun ancak ve en erken 1977 yılında çıkabileceği belirtiliyor.

iktisad

Az gelişmiş ülkeler

Yazan: Engin BAKİOĞLU

Gelişmiş ülkeler, önceki yazılarımızda da belirttiğimiz gibi birer sanâyi cemiyetidirler. Azgelişmiş ülkeler ise, iktisadî ve içtimaî bünyeleri itibâriyle gelişmiş ülkelerden oldukça farklı husûsiyetlere sahip cemiyetlerdir. Bu itibarla sanâyi cemiyetlerine has mes'elelerin, henüz sanâyileşmenin ilk safhalarında bulunan bu cemiyetlerde bütünüyle ortaya çıkmadığı ve bu ülkelere azgelişmişlikten doğan mes'elelerin daha çok hâkim olduğu şüphesizdir.

Gelişmemiş de olsa, gelişmekte de olsa yine de azgelişmiş sayılan bu ülkelerin, gelişmiş ülkelere göre sahip oldukları farklılıklar kadar olmasa bile, kendi aralarında da farklılıkların bulunması tabiidir. Ne var ki, kendi aralarındaki bu farklılıklara rağmen, bu ülkelerin, belirli iktisadi kıstaslar itibariyle ortak yanlarının veya benzer husûsiyetlerinin fazlaca olduğu da bilinmektedir.

Azgelişmiş ülkeleri daha iyi tanıyabilmek bakımından, bu hususiyetlerin başlıcalarını ele almakta fayda vardır.

a. Nüfus: Birkaç ülke istisna edilecek olursa Asya, Afrika ve Latin Amerika'da toplandığı görülen bu ülkeler, dört milyarlık dünya nüfusunun üç milyara yakın bir kısmına sahiptirler. 2000 yıllarında dünya nüfusunun yüzde seksene yakın bir kısmını temsil edecek olan bu ülkelerin, beşerî potansiyel bakımından ne türlü bir güce sahip oldukları kolayca anlaşılır.

b. İşgücü ve istihdam: Nüfusun hızla arttığı bu ülkelerde, işgücünün tamamen istihdamı mümkün olamamaktadır. Umumiyetle nüfusun yüzde altmışla yetmiş arasında değişen nisbetlerle kırlık bölgelerde yaşadığı bu ülkelerde, bilhassa ziraâtte büyük bir gizli işsizlik hadisesi mevzûbahistir. Hızla artan nüfus karşısında, sanâyileşmenin işsizliği kısmen azaltacağı düşünülebilirse de, mes'eleyi kökten halletmesi beklenememektedir.

Esasen sanâyileşme işçilerin meslekî ve teknik bilgi yönünden mücehhez olmalarını gerekli kıldığından, yüksek vasıf ve meslekî ihtisas sahibi bir işgücünün hazırlanması, bu ülkeler için ehemmiyetli bir mesele olmaktadır. Ne var ki, bu ülkelerde gençlerin meslekî ve teknik eğitimden çok, edebiyat, tarih ve sair içtimaî ilimler sahalarında tahsil yapmış olmaları, «münevver işsizliği» dediğimiz bir hadiseyi de ortaya çıkarmıştır.

c. Sektörel durum: Azgelişmiş ülkelerde iktisadî bünye ikili bir görünüşe sahiptir. Bir tarafta an'anevî istihsal usûllerinin tatbik edildiği zirai kesim, diğer tarafta, modern teknolojilerin tatbike çalışıldığı sanâyi kesimi. Sanâyileşmeyle birlikte, bu ülkelerde iktisadî faâliyetlerin ziraâtin aksine, giderek sanâyi içinde kesafet kazandığı görülür.

Bu ülkelerde gelişmiş ülkelerin aksine, ticaret kesiminin iktisadî faâliyetler içindeki nisbeti de oldukça yüksektir. Dış ticaret açısından ise durumun petrol müstahsili birkaç ülke dışında, bu ülkelerde pek de içaçıcı olmadığı ve ticaret hadlerinin daimâ aleyhte tecellî ettiği görülür.

d. Şehirleşme: Azgelişmiş ülkelerde sanâyileşmeye paralel olarak bir şehirleşme hadisesinin ortaya çıktığını görmekteyiz. Nüfusun büyük bir kısmının kırlık bölgelerde yaşadığı bu ülkelerde, zamanla köyden şehire doğru bir göç hareketinin devamlılık kazandığı müşahade edilmektedir.

e. Millî Gelir: Bu ülkelerde fert başına düşen milli gelir, gelişmiş ülkelerin aksine oldukça düşüktür. Umûmiyetle fert başına üçyüz doların altında gelir düşen ülkeler, azgelişmiş ülke sayılmakt dır.

f. Sermaye Birikimi: Azgelişmiş ülkelerde gelir s viyelerinin düşük olması, büyük çapta yatırımlara imkân verecek sermaye teşekkülü bakımından tasarrufların asgarî ölçülerde kalmasına yol açmaktadır. Yine bu ülkelerin, sanâyileşme için gerekli ithalâtın finansmanı bakımından büyük zorluklar içinde olduğu bilinmektedir. İhracat gelirleri bu ihtiyacı karşılamada yeterli olamadığı gibi, dış finansman kaynakları, direkt yatırımlar ve milletlerarası malî yardımlar da sanâyileşmeyi hızlandırmada yeterli olamamaktadır.

g. Teknoloji: Azgelişmiş ülkelerde umûmiyetle basit teknolojiler kullanılmaktadır. İnsan ve hayvan gücüne dayalı bu tür bir teknolojiden modern teknolojilere geçildikçe azgelişmişlikten uzaklaşılıyor demektir. Başka bir ifadeyle bu ülkelerde fert başına tüketilen enerji miktarı, hangi seviyede gelişme sağlandığına ölçü sayılmaktadır.

h. Yabancı Sermaye: Burada münakaşa mevzuû yapmadan yabancı sermaye ile ilgili bir husûsa temas etmek istiyoruz. Bu ülkeler iktisadi kalkınmalarını kendi imkânlarıyla mı gerçekleştirmelidirler? Yoksa siyasî manâda bağımlılığa kısmen razı olup, yabancı sermaye ve diğer neviden yardımlarla mı kalkınmaya çalışmalıdırlar? Bize göre bu bir zihniyet meselesidir.

Şayet azgelişmiş bir ülkenin başında bulunan idareciler siyasî ikbâlleri bakımından dış siyasî güçlerin desteğine muhtaç ve yine bu güçlerin iktisadî menfaât tekliflerine açık bulunuyorlarsa, bu ülkeye yabancı sermaye her zaman gelir. Ve eğer ülke başındaki kimseler, millî bir zihniyetin sahibi iseler, önce ülkenin kendi imkânlarını sonuna kadar seferber etmek, ondan sonra da ülke menfaâtlerine aşırı ölçüde ters düşmemek üzere ve az bir tâvizle yabancı sermayeyi dâvet edebilirler.

Kıbrıs'ın geleceği ile İsrail'in varlığı birbirine bağlı

● *Batılılar: Bunların hemen hepsi aynı ağızdan konuşurlar. Hele Kıbrıs mevzuunda hepsinin aynı kanaatte olmaları câlib-i dikkattir. Acaba niçin? Sorusunun cevabını arayanlar, İsrail'in bu ülkeler içinde nasıl güçlü olduğunu hatırlamalıdırlar.*

KIBRIS HAREKATININ PERDE ARKASI

Yeşevizâde

Hellenik hayalde Yahudi güdümü

8

«Muhtasar Târihçe» kısmında da gördük ki Kıbrıs, çok eskilerden beri B:. Y:.'nin dikkatini celbetmiş ve onun sevkulceyşinde mühim mevki işgâl etmişdir. Bunun başlıca sebebi, Kıbrıs'ın arzettiği siyâsî coğrafya konumu olsa gerektir.

Filhakika, Kıbrıs, Şarki Akdenize ve Yakın - Şark'a hâkim bir mevkide bulunuyor. Son derece elverişli bir üs, bir atlama tahtası vazifesi görerek, muayyen bir fikriyâtın, bütün Yakın - Şarka yayılmasını ve hâkim olmasını temin edebilir.

Muasır devirde, sevkulceyşî («stretégigue») ehemmiyeti fevkalâde artmışdır. Âdetâ bir tabii uçak gemisi hâlindedir. Bütün Yakın - Şark'a ve dolayısıyle bu mıntakanın dünyânın en zengin petrol kaynaklarına hâkim olmada rol oynıyabilir. Süveyş Kanalına da hâkim yerde bulunması sebebiyle Hind Okyanusu yolu buradan murâkabe edilebilir. Kezâ Boğazlar, Hürmüz Körfezi, Sovyetlerin cenubu da Ada'nın hâkimiyet sâhasıdır.

Diğer taraftan, kısa menzilli atom başlıklı füzelerin veyâ 1000 km. gibi nisbeten az bir mesâfede uçan tayyarelerin yer alacağı üsleri barındırarak bu mıntakada yenilmez bir üstünlük tesis edebilir.

«Malıdud ve kısa müddetli bir silâhlı çatışma için, paha biçilmez coğrâfî üstünlükler arzetmektedir.» (1)

Akdeniz ve hayzasının geriye kalan kısmını Şark'a bağlıyan bir geçit yeri olması hasebiyle bu mıntakanın ticârî münâsebetlerinde rol sâhibidir, Uzak - Şark yolu üzerinde bir «relais» dir. Avrupa'dan Yakın - Şark'a yol alan uçakların da, tabii durağıdır.

Kıbrıs'ın Türkiye cihetinden ehemmiyeti ise, hayâtidir. Ada, Anadolu'nun tabii bir uzantısı olup bütünlüğünün temini için Anadolu meskûnlarının elinde bulunması şarttır.

«Kıbrıs, Anadolu'nun tabii bir parçasını teşkil ettiği gibi, Anadolu - Mısır deniz yolunu da kesmektedir.» (2)

İsrail'e gelince, Arapların karadan üç taraftan çevirerek yapamadıkları, Kıbrıs'dan uzanarak yapılabilir. Kıbrıs, sanki, İsrail'in böğrüne saplanmıya hâzır bir hançer gibi durmaktadır. Binâenaleyh, Beynelmilel Yahûdiliğin bu adayı Yahûdici ellerde bulundurması şarttır. Üstelik, İsrail'i, inşâ hâlindeki Y. Av. B. D.'ne bağlıyan köprü de burasıdır.

Müdebbir Yahûdi, bütün bu husûsları nazar-ı dikkate alarak, Ada'da Yahûdî taraftârı kuvvetlerin hükümrân olmasına âzami dikkati göstermişdir. Bunların başında bizzat Makaryos gelmektedir. C:. Y:. S:. bakımından Makaryos, yeri doldurulması zor, nâdir bir ajandır. Onun Yahûdilere râbıtasını aşağıdaki pasajlar gayet âşikârâne aydınlatmaktadır.

«Tel - Aviv'de, Hükûmete yakın 'Davar' gazetesi şunları yazmışdır: 'Arap memleketleriyle olan bağlarına ve Ada'daki Sovyet mevcûdiyetine rağmen, Başkan Makaryos, İsrail ile dâimâ iyi münâsebetler idâme ettirmeye çalışmışdır.» (3)

«İsrail'de yayımlanan ve Dinci Muhâfazakârların yayın organı olan 'Hatsofeh' gazetesi, (...) Makaryos'-

ortadoğu'dan • SAİD SAMİL

Vilson konuşuyor

— 28 —

Yahudi ricâli ile yaptığımız görüşmelerde hey'etin edindiği intiba, siyonistler yahudi olmıyan unsurların topraklarını satın almak suretiyle onları Filistin'den uzaklaştırmak azminde olduklarını tevsik eder mahiyettedir.

Başkan Vilson'un 4 Eylül 1918'de yaptığı konuşmada, hülâfanın, tahakkuku uğrunda savaştıkları 4 esas hedefin biri olarak şunu ilân etmiştir.

«Her mes'elenin halli ister arâziye taallûk etsin, ister orada yaşayan insanların hükümranlık hakkına dayansın, isterse iktisadî ve siyasî olsun, orada yaşayan halkın her hangi bir şekilde kabul-lenmeleri esâsına dayanacaktır. Bu, maddî maslahatlarla bir milletin veya çıkarına göre tertip olmak isteyen başka bir devletin nüfuz ve siyâsetine göre halledilemez.»

Eğer bu prensip câri ise, ve eğer Filistin'in mukadderatı Filistin'de yaşayan halkın arzusuna göre halledilecek ise, şunu bilmek lâzımdır ki; Filistin'de yaşayan insanların yüzde doksanı yahudi değildir. Bunların da hepsi siyonist programına mutlak bir şekilde muârızdırlar. Referandumların serahatine bakılırsa Filistin halkının bu hususta gösterdiği dayanışmayı başka hiçbir mevzuda göstermemiştir. Yahudi muhâceretine karşı derûnî duygusunu bu derece açığa vurmuş bir varlığı devamlı yahudi muhâceretine hedef bırakmak veya vatanını teslim etmesi için iktisadî ve içtimaî devamlı baskılarla onu zorlamak yukarıda tebârüz ettirdiğimiz prensiplere taban tabana karşı olduğu gibi kanunî, çerçeveye sokulma gayretlerine rağmen bir milletin hukukuna kasden yapılmış açık bir tecâvüz sayılır.

Şuna da muttali olduk ki; siyonizme karşı duyulan adâvet yalnız Filistin'e inhisar etmekle kalmamış bütün hemcivar ülkelere de yayılmış durumdadır. Suriye'de bize verilen 1350 dilekçenin yüzde 75'i siyonizme karşı idi. İstiklâl ile birlikten başka hiçbir mevzua bu prensipden daha üstün bir alâka gösterilmemiştir. Suriye parlâmentosu tarafından verilen beyannâmenin 7, 8 ve 10. cu maddeleri de aynı mevzu üzerinde tekerrür etmektedir.

Bundan dolayı sulh konferansının siyonizm aleyhinde izhar edilen ve zamanla daha korkunç bir şekilde alevleneceği şüpheden vâreste olan bu hâsımâne şuuru istihfafla karşılanması icabeder. Burada kendileriyle konuşma fırsatını bulduğumuz aslen İngiliz mes'ul muvazzafların hepsi siyon projesinin tenfiz mevkiine konulabilmesi için silâhlı kuvvetlerin desteğine mutlâk bir ihtiyaç olduğunu ve bu kuvvetin 50 binden eksik olamayacağını açıkça söylediler. Bu da, siyonistlerin yahudi olmayan milletlere karşı tatbik ettirilmesini tasarladıkları programın ne derecelerde haşin bir yıkıcılığa dayandığını gösteren açık bir delildir. Üstelik bunu Cemiyet-i Akvam hesabına mandater devlete yüklemek durumu büsbütün işkâl edebilir. Buna karşılık yahudilerin Filistin'e tesâhüd için öne sürdükleri esas dayanak, 2 bin yıl önce bu toprakları işgâl etmiş oldukları-dır ki; böyle bir iddia ne alâka çekicidir ne de hüccet olmaya salihdir.

Burada, mesküt geçilmesi icâbeden bir hakikat daha var. Zamanla Filistin'i yahudileştirme emelinde bulunanlar varsa, şunu unutmamaları icabeder: Yahudiler için Filistin ne kadar mukaddes ise, hıristiyanlar için de, müslümanlar için de aynı seviyede kudsiyet taşır. İktisab edeceği statü hıristiyan ve müslüman milyonlarca insanın alâkasını çekecektir. Bu alâka, akıdevi bakımdan da hukuki bakımdan da aynı hassasiyeti taşımaktadır. Bundan dolayı yahudiler ne kadar hüsnüniyet iddiasında bulunurlarsa bulunsunlar ne hıristiyanlar ne de müslümanlar Filistin'in yahudi tasarrufuna tevdi edilmesine rıza göstermeyeceklerdir. Bunun da sebebi, Filistin'in hıristiyanları alâkadar eden tarafı Hazreti İsa ile bağlantılı bulunan kısımlarıdır. Müslümanlara gelince, onların nazarında takriben Filistin umûmiyeti kudsiyet taşır. Yahudilerin en çok nefretini celb eden husus işte budur. Filistin müslümanların tasarrufundayken ibâdatta kimseyi engellemediklerinden durum tabii idi. Filistin'in yahudileşmesini isteyenler manevî bakımdan bu ülkenin taşımakta olduğu hususiyetleri koruyamamaktadırlar. Bundan dolayı yahudilere karşı beslenen tarihî adâvetten bihaberdirler. Ve bu yüzden Filistin'i mukaddes sayan koca bir âlemin ihtisasına karşı ters hesaplar yapmaktadırlar.

Serdedilen esbaba dayanarak hey'etimiz prensip bakımından yahudi davasına tanıdığı âtıfete rağmen yüklendiği mes'uliyetin bir icabı olarak konferansa şunu tavsiye eder ki; tedrici bir şekilde tahakkuk ettirilecek mütedil bir yahudi programının teyidiyle iktifa edilmelidir. Diğer bir ifâde ile Filistin'e yapılacak yahudi muhâceretinin tahdidi esâsına gidilmeli ve Filistin'de bir yahudi devleti kurmak isteyenlerin ifratları önlenmelidir. Diğer ülkeler gibi Filistin, Suriye ile birleşmeyi arzu ederse, bunun önlenmesini icabettirecek bizce mâkul bir sebep yoktur. Emâkin-i Mukaddese'nin idâresi ile vazifedar dinî şahsiyetlerden müteşekkil devletlerarası bir hey'etin Cemiyet-i Akvam tarafından kurulması zarûridir. Bu hey'ete tabii olarak yahudilerden de bir azâ alınmalıdır.»

dan övgü dolu sözlerle bahsetmişdir.

«İsrail hükûmetine yakın 'Davar' gazetesi, Makaryos'un İsrail ile de iyi münâsebetler sürdürmiye çalışdığını, bu bakımdan iktidârdan uzaklaştırılmasının İsrail yönetici çevrelerinde üzüntü yarattığını belirtmişdir.» (4)

Beynelmilel Yahûdiliğin hayâti menfaatleri nokta-i nazarından, böyle bir kimsenin Kıbrıs'ın başında olması elzemdir. Ancak, daha da mühimi, Kıbrıs'ın Yahûdî güdümünde bir «müstakil» devlet olarak kalmasıdır.

Kıbrıs'ı Türkiye ilhak ederse ne olur? Her ân Filipinler'den Fas'a bir İSLÂM BİRLİĞİ'nin başını çekmesi tehlikesi mevcûd bu memleketin elinde Kıbrıs'ı müdhiş bir İsrail'i imhâ âleti olur. Üstelik, Akdenizin bu mıntıkası, B:. Y:.'ye kat'iyetle kapanır. Şu hâlde Kıbrıs'ın Türkiye'ye katılması, B:.Y:.'ce mutlak sûrette önlenmek îcâb eder.

● *Makaryos:*

Ya Ada, Yunanistan'a katılırsa? Bu memleket, Ya ABD'nin bir eyâleti olmak şartıyle, pek müsbet rol oynayabilir. Ancak bu da tehlikeli bir yol. Müstakbel bir kavmiyetçi ve Yahûdi aleyhtârı Yunanistan, burada hâkim kuvvet hâline gelmekle büyük gayeler peşinde koşabilir. Bu ise, Yahûdiliğe ancak zarâr getirir.

Hâsılı, Kıbrıs, Yahûdi güdümünde bir küçük «müstakil» devlet olarak kalmalıdır. Bu, Beynelmilel Yahûdiliğin emellerine en münâsib düşen hâl çâresidir.

Hakikaten de Yahûdiliğin bu minvâl üzere gösterdiği gayret, semeresiz kalmış değildir. Ada'nın başında bir Yahûdiperver Reis, istiklâlci kuvvetli teşkilâtlar hiç de Yahûdîyi hoşnutsuz bırakacak şekilde hareket etmemektedirler.

«Enosis'in ateşli militanı Makaryos, yedi sene evvel, 'Büyük Fikr'i kendi gayelerine göre kullanmak istiyen ve Ada'nın hükümrânlığına, ne de nisbeten demokratik nizâmına müsâmaha göstermiyen bir diktatörlüğün Atina'ya yerleşmesi yüzünden lûzûmsuz hâle gelmiş büyük hellenik hayâlden vazgeçmişdi. Seneler geçtikçe, daha geçenlerde Mao Tse-Tung tarafından kabûl edilen 'Ethnargue', 'tarafsız' beynelmilel câmiânın teminâtı altındaki müesseselere sâhib olan ve fakat Sovyetler Birliği'ne karşı iyi tavırlı bir müstakil devletin remzi hâline gelmişdi.»

---

(1) İlios Yannakakis: «Chypre ou le 'dérapage' controle», «Le Monde Diplomatigue», août 1974, p.1.

(2) Öztuna, m.e., s. 145

(3) «Le Monde»: «Le coup d'Etat à Chypre et ses répercussions», 17/7/1974, p.3.

(4) «Cumhüriyet», 17/7/1974, s. 5.

Hakikat Pranga'da

● GÖZ OLDUR Kİ HAKKI GÖRE

Selâhaddin EŞ

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin 11 Ekim 1976 gününe kadar yeni bir kanunî kılıfa büründürülememesi halinde bu mahkemelerin o tarihte kendiliğinden münfesih olacağı ve bakmakta olduğu dâvaların normal sivil mahkemelere intikal edeceği hususu rejimi bayağı tedirgin etmektedir. Çünkü rejim kendi mahkemelerine güvenememektedir. Bir rejim için bundan daha büyük bir zaaf alâmeti her halde az bulunur. Gerçekten, DGM'leri, ihtisas mahkemeleri değildir. Sadece, istediği zaman mevcut muhakeme usûlleri dışına çıkma hakkına sahip olan, askerî muhakeme usûllerini tatbik edebilen ve bünyesinde **hâkimlikten gelmeyen subaylara** yer veren DGM'lerin kararlarının da böyle bir zaaf ve anormallik iddiası taşıyacağı gerçeğine rağmen; bir faydası var ki, yeniden hukukî teşkilleri için verilen mücadeleler esnasında TCK. 163 ncü maddesinin geniş çapta tartışılmasına vesile olmuştur.

DGM'lerinin asıl kuruluş gayesinin, hedefinin bilhassa, Türkiye'deki İslâm Nizamı tehlikesini bertaraf etmek olduğu gayet açıktır. Çünkü Türkiye'de komünizmi önlemekte kullanıldığı ileri sürülen 141 - 142 nci maddeler oldukça muğlak olup, kapitalistler tarafından komünistlere, komünistler tarafından da kapitalistlere tatbik edilebilecek bir elâstikiyet taşımaktadır. Çünkü, «bir sosyal sınıfın diğer bir sosyal sınıf üzerinde tahakkümünü tesis etmeyi» hedef alan faaliyetler bahis mevzuudur, burada.. Kim erken kalkarsa o, diğeri için bu kanunî imkânı kullanır; tabii diğer imkânları da varsa... Nitekim Türkiye bu maddeleri bu gün sivil hukuk plânında, normal mahkemelerde tatbik etmek imkânından mahrum bulunmaktadır. Zaten devlet de kendi uzuvlarına itimad edemediği için zorlamalı yollardan ve 12 Mart sonrasında DGM'leri ihdas etmişti.

Şimdi bu mahkemelere vücut veren kanunun Anayasa Mahkemesince ibtâl edilmesi üzerine ortaya çıkan tartışmalarda Türkiye'li marksistler bu mahkemelerin bütününe karşı çıkarken, yarım asırdan fazla zamandır devlete sahip olanlar ise bu mahkemelerin mutlak zarûriliğine inanmaktadırlar. Ama ortada bir de TCK. 163 ncü madde vardır. Ceza Kanununun 163 ncü maddesi 141 - 142 nci maddeler gibi muğlak değil.. Gayet açık bir şekilde ve kesinlikle dinin (tabii islâm dininin) gerçeklerinden en küçük bir hususun dahi devletin bünyesine alınması, bunun propoganda ve telkini dahi yasaklanmaktadır. Bu noktadaki rejim taassubu o sınırlara varmıştır ki, mevcut anayasanın düşünce hürriyetine sınırsız ufuklar tanımasına rağmen, bu madde bahis mevzuu oldukta, her düşünce izharını telkin ve propoganda olarak kabul edip cezalandırabilmektedir. Türkiye bu zulmün örnekleriyle doludur. Ceza kanununun 141 ve 142 nci maddeleri ise istenildiği halde tatbik edilememektedir.

İşte bu yüzden DGM'lerinin yeniden bir kanuna kavuşturulması münakaşaları 163 ncü madde üzerinde toplandı. Çünkü 163 ncü maddenin bu mahkemelerin vazife sahasından çıkarılmasına uğrunda Milli Selâmet Partisinin verdiği mücadele 11 Ekim'e kadar ısdârı gereken yeni kanunun yolunda bir engel olarak ortaya çıktı. Şimdi Demirel'in açıklamalarına göre Meclisler 1976 eylülünde fevkalâde olarak toplanacaklar ve kanunu çıkarıp, DGM'leri münfesih olmaktan kurtaracaklar.. Ancak, 163 ncü madde üzerindeki ihtilâfı giderebilecekler midir? Henüz belli değil..

Ancak şurası dikkat çekicidir ki; Demirel, 163 ncü madde üzerinde ilk defa oldukça yumuşak ve hattâ müsbet görüşler ileri sürmektedir. «163 ncü maddenin varlığına ihtiyaç var mı - yok mu, bu tartışılabilir» diye meseleye yeni bir bakış açısı getirdikten sonra «bir tarafta tetik çekenler var diye bunları dengelemek için öbür taraftan da tesbih çeken bir avuç adama, bir takım fukaraya eziyet etmek insafsızlıktır» demektedir. Demirel daha da ileri gidip, «dini rencide ettiği ölçüde bir kanun maddesine Türkiye'de hacet yoktur. Onun (163 ncü maddenin) da DÜZELTİLEBİLMESİ BİLE GEREKEBİLECEKTİR. Ama, şu ânın konusu OLMAYABİLİR!» diyebilmekte ve şu alkışlanacak sözleri söylemektedir: «Ben 163 ncü maddeye giren fiillerin DGM tarafından muhakeme edilmesine en küçük bir zarûret görmüyorum. Şart değildir, hacet değildir. Yâni, bu memleketin MÜTEDEYYİN VATANDAŞLARINI İNCİTMEYE DEVAM ETMEKTE MÂNA YOKTUR. BU MEMLEKETİN MÜTEDEYYİN, DİNDÂR İNSANLARINI DEVLET İÇİN BİR TEHLİKEYMİŞ GİBİ GÖRMEKTE MÂNA YOKTUR!»

Evet, bu sözler alkışa boğulması gereken sözler, amma!... Evet, amma velâkin!... Süleyman bey 163'ün anayasanın 19 ncu maddesinde de aynen mâ'kes bulduğundan, 2 ve 153 ncü maddeler başta olmak üzere diğer bazı maddelerinde de vatandaşın inancına tasallut olduğundan ve dahasını söyleyelim; laiklik iddiasına rağmen müslümanların bazı ibadetlerine taallûk eden hizmetleri Allah'ın kanunlarının emrettiği şekilde değil, laik rejimin kanunlarının gösterdiği ölçüler içinde yapmakla mükellef «Diyânet İşleri Başkanlığının anayasada, 154 ncü maddedeki aba altından sopa gösterilen yerinden habersiz midir?

Çünkü bilinmekte ve kabul edilmektedir ki mevcut anayasanın tazammun ettiği fikrî istikâmetler bakımından Türkiye için kapitalistlik de, faşistlik de, komünistlik de (Batı kültürünün birer fikir tortusu olduklarından) Cumhuriyet içinde mâ'kes bulabilirler ama, İslâm nizamı asla!.. Ve cumhuriyetin temel niteliğinin Laiklik olduğu artık iyice tebellür etmiştir. Buna rağmen Süleyman bey «Türkiye'de her şey serbesttir, komünizm müstesna!» diyebilmektedir; komünizm devletin bütün müesseselerinde kol gezerken ve İslâm Nizamına hayat hakkı tanınmazken... Ve kendisi de bu iddiaya rağmen, anayasanın tanıdığı hak ve hürriyetlerin NİTELİKLERİ ANAYASADA BELİRTİLEN CUMHURİYETİ ortadan kaldırmak kasdı ile kullanılamıyacağını söyleyerek «bizim rejimimiz kendisine düşman bir rejimin serbestiyetini kabul etmemiştir» demektedir. Ancak, bu tesbitle Süleyman bey bizzat kendisiyle çelişkiye düşmüyor mu? Bugünkü rejime düşman olan dünya görüşleri için «ben diyorum ki, böyle bir fikir özgürlüğüne hâcet de yoktur, ihtiyaç da yoktur» derken; bu rejimin gerçek alternatifinin İslâm Nizamı olduğunu bilmiyor mu?

Diyelim ki bilmiyor... Peki, mevcut rejimin hususîyetlerini kim tesbit ve tayin edecektir? «Hâkimiyet kayıtsız - şartsız milletin» olduğuna göre elbette millet denilecek olsa, Süleyman bey ona da yaklaşmıyor« «Halk (millet), rejimi seçmekte mi serbest olacak?» diye bir okkalı sual ortaya atıyor. «Halk (millet) rejimi nasıl serbestçe tâyin edebilir? Hem 1924 anayasası da, 1961 anayasası da halkın istese de değiştiremiyeceği bir rejim getirmiyor mu?» diyor.

Ondan sonra da, müslümana sadece tesbih çekmek hürriyeti kalıyor. Ve sanki müslümanın hayat nizamı tesbihten, takunyadan, takkeden ibaretmiş de, ona hürriyet verilmeliymiş gibi bir nâkise sergileniyor.

O halde, bu maskaralığa artık son verilmeli ve «Türkiye müslümanları! Tesbih çekmekte hürsünüz ama Allah'ın size emrettiği nizamı gerçekleştirmekte asla!» gerçeği iyi idrâk olunmalıdır.

Camiler, Medreseler, Minareler Bir Baston İşaretiyle Mahfoluyordu:

Bağırdı: Yıkın Şunları!

Kapatokya'nın, Büyük Fricya'nın, Roma'nın ve nihâyet Bizans'ın meşhur şehirlerinden olan İkonyom) adı biraz Türk serikasına uydurularak, hafif bir tahrife uğrayıp (Konya) şeklinde bize kadar gelmiştir. Anadolu Selçukluları Konya'yı aldıktan ve başşehir yaptıktan sonra bir kalenin sardığı yığma Alâeddin Tepesi'nin en yüksek ve en hâkim noktasında Şarkî Roma devrinin mahrûti kümbetli bir kilisesi (Mescid-i Selçuk) adıyla mescide çevrilmişti. Selçuklu Konya'nın ilk müslüman mâbedi buydu. Selçuklular Konya'yı aldıkları zaman Konya'nın çevresinde tek bir müslüman ve Türk yoktu.

Selçukluların ilk sarayları da bu yığma tepeyi saran surun şimâl tarafına yapılmıştı.

Konaylılar'ın bir çoğu mûsevî ve hristiyandı. Yerli dinlere meselâ yer tanrıçesi Sibel'e inananlar da vardı.

Selçuk Hükümdârı, Selçuk büyükleri ve müslümanlar namazlarını bu Mescid-i Selçuk'da kılarlardı. Şarkî Roma devrinin mahrûti klise mimârisinin şâheser bir yâdigârı olup, adı sonra Alâeddin Câmii şeklinde şöhret bulan mâbedin ilk kısmı sarayın harimine Sultan Birinci Kılıçarslan'ın oğlu Sultan Birinci Mes'ud tarafından 550 H. 1155 M. yıllarında yapıldıktan sonra namazlar burada kılınmaya başlanmıştır. Sonra kubbeli ve çinili câmi daha sonraki Selçuk hükümdarları tarafından yanlarına kanatlar ve medrese eklenmek sûretiyle genişletilmiş ve bugüne kadar müslümanların mâbedi olarak kalmıştır. Eski kaynaklarda bu câmi'e (Cami-i Atik, Sultan Câmii) adı verilmiş, Sultan Birinci Alâeddin Keykubat'ın yapıları ve ilâvelerinden sonra câmi Selçuklu hükümdarlarının dev şöhreti Sultan Birinci Alâeddin'in adıyla (Alâeddin Câmii) şeklinde meşhur olmuştur.

İlk Mescid-i Selçuk'un mütevelliliğini ve imamlığını yapanlar arasında büyük İslâm âlimi ve Muhiddin-i Arabî Hazretlerinin oğulluğu Sadreddin-i Konevî Hazretleri de vardır.

Sultan İkinci Kılıçarslan bu mâbedin şimâline eyvanları çinilerle kaplı bir saray ve Sultan Mes'udun yaptırdığı kubbeli ilk Selçuk Câmii'nin Kuzey - Doğu bitişiğine de bir türbe yaptırmıştır. Kendisinin ve daha sonraki Selçuklu hükümdarlarından beşinin mumyaları da buraya konmuştur.

Onikinci Kolordu Kumandanı Miralay sonra paşa Fahrettin Altay Konya'da sayısız tarihî ve mimarî âbidelerin kâtili olmuştur. Birçok câmi, mescid, medrese, türbe, hankah, mektep, çeşme ve kabristan yıktırmış yok ettirmiştir.

Bu gibi tarihî yâdigârlar yalnız müsâmaha edildiği zamân değil horlandığı, Türk ve İslâm târihinin kara lekesi gibi görüldüğü zamanda, Fahreddin Altay elinde bastonuyla Alâeddin Tepesi'ne çıkarak gözüne kestirdiği herhangi bir mimârî âbideyi göstererek:

«— Yıkın bunu!» derdi. Kimse de itiraz edemezdi. Bunu sözde şehri imar kastiyle yapıyordu. Ben onun yıktırdığı, yok ettiği tarihî eserleri bu sütunlarda birer birer göstermeye çalışacağım.

Gelecek Sayı:
İLK SEÇUK MESCİDİNİ NASIL YIKTILAR?

ZEKÂT

İKTİSÂDİ MESELELERİN HALLİ

Yazan: Dr. Yûsuf KARADÂVÎ — Tercüme: Dr. Mustafa BİLGE

Parayı saklamak

İnsanoğlu için madenî nakit para ile alışveriş yapması, mal takasından, mübadelesinden kurtulmuş olması büyük bir nimettir. İnsanın bu kolaylık için Allahına hamdetmesi, şükretmesi lâzımdır. Bunun şükrü de nakdin tedavüle sokulması gizlenip saklanmaması şekliyle olur. Fakat insanoğlu gaflete düşmüş ve bu nakit paraları saklamış, çeşitli yerlerde gizlemiştir. Böylece tedavül zayıflamış ve saklanan nakit para da duran su gibi kokmaya mahkum olmuştur. İslâmiyetin nakit paraya karşı siyâseti onun saklanması şeklinde değil de, iktisadî hayattaki vazifesini yerine getirebilmesi için ortada dolaşması, tedavülde bulunması şeklinde olmuştur. İslâm, nakit parayı piyasadan çekerek muattal bir şekilde hapseden kimselere, onların bu tutumlarına daima karşı çıkmıştır. Allahü Teâlâ Tevbe Sûresinde şöyle buyurmaktadır.

«Altını ve gümüşü yığıp ve biriktirip de onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu? İşte onlara pek acıklı bir azabı bildir. Onlar o gün üzerlerinde yakılacak cehennem ateşinin içinde kızdırılacak da o kimselerin alınları, böğürleri ve sırtları bunlarla dağlanacak, işte bu (denilecek onlara), nefisleriniz için toplayıp sakladıklarınızdır! Artık saklayıp istifçilik ettiğiniz bu nesnelerin acısını haydi tadın!

Âyette geçen «kenz» lûgatte mal toplamak ve onu saklayıp gizlemektir. Âyet-i kerimenin zahir manasından anlaşılan budur. Nitekim bazı fakihler de meseleyi bu şekilde görmüşlerdir. İmam-ı Gazâlî de meseleyi bu açıdan değerlendirmiş ve meşhur İhyâ'ul-Ulûm kitabında nakit paranın iktisadî hayatımızdaki değerini açıklayarak onu saklamanın ne derece bu âyete ve âyetten çıkan mefhuma ters düştüğünü izah etmiştir. İmam-ı Gazali bu hususta geniş açıklamalarda bulunmakta ve tedavülde bulunan paranın saklanması ve tedavülden çekilmesinin hikmet-i ilâhiye mugayir bir hareket olacağını uzun uzadıya anlatmaktadır.

İslâm nakit parayı saklama ve yığmayı hoş görmemekle kalmamış bu hususta daha ileri giderek bu saklanan paraların tekrar tedavüle sokulması, iktisadi hayatın canlılık kazanması için emirler getirmiştir. Bu ikinci adımda zekatın devreye girdiğini görüyoruz. Zekât burada, hapsedilen paradan her geçen sene muayyen bir miktar alıp götürmekle para sahibine nakit para saklamayı hiç de cazip olmayan bir şekle sokmaktadır. İktisat âlimlerinin çözmeye çalıştıkları en büyük müşkillerden birini böylece zekât kolaylıkla çözmektedir. Bu mes'eleye çare bulmak isteyen garp iktisatçılarından bazıları nakit paralar saklanmasın diye onlara kısa devreli tedavülde kalma müsadesi verilmesini teklif etmişlerdir. «Eriyen paralar» ismini verdikleri bu formüle göre uzun müddet saklanan paralar tedavülden düşecek, veya kıymetleri azalacaktır.

Garp iktisatçılarından diğer bazıları da bu mes'eleyi çözebilmek için başka formüller ortaya atmışlardır. Bu formüle göre nakit paralara her ay başı damga vurulacak ve böylece nezdinde nakit para saklayanlar paraları değerden düşmesin diye ay sonu gelmeden sakladıkları yerden çıkarıp ortaya koyacaklardır. Böylece cemiyetteki işsizlik ortadan kalkacak, piyasadaki para hareketi hızlanacak ve iktisadi durum gelişecektir. Muvaffak olan bu formül İslâm'daki para siyâsetine çok yakın bir görüştür. İslâmın ortaya koyduğu formül gereğince duran paradan her sene % 2.5 eksilecek, para ya işletilecek veya aksi takdirde durduğu yerde zekât onu sene be sene yeyip bitirecektir. Bunun içindir ki yetimlerin malları ile de ticaret yapılması hadiste teşvik edilmektedir. Sebebi de zekâtın onu yeyip bitirmemesi içindir.

Nakit paradan zekâtın senelik hakkı % 2.5 olunca o halde ticaret sâhasına sokulan para bu nisbetten daha fazla bir kazanç sağlamalıdır.

Böylece zekâtın cemiyetteki iktisadi mes'eleleri çözmedeki fonksiyonu mevzulu araştırmamız son bulmuş oluyor. Fakat şüphe yokki buradaki yazı serisi mevzu hakkında bir fikir vermekten öteye gitmeyecektir. Zekât hususunda geniş çalışma «Fıkhuzzekât» isimli eserimizde ortaya konmuştur. Temennimiz bu eserden en geniş bir şekilde istifade edilmesidir.

ALPTEKİN KONFEKSİYON
Osman Alptekin
Çakmakçılar Yokuşu Tarakçılar Cad. No: 25 Tlf: 27 53 52 İSTANBUL
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

ULUSOY
Sümer Yığcı
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

ŞADOL BOYA SANAYİİ
Kemal Şadoğlu
Fermeneciler Cad. 76 78 İSTANBUL
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

HİSAR MENSUCAT SANAYİİ VE TİCARET A.Ş.
İ.M.Ç. 5. Blok No: 5302 Unkapanı — İST.
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

BEŞELLER
Ahmed Hacıoğlu ve Ortakları Yeni Gıda Sitesi 2. Sok. No: 34 Unkapanı İSTANBUL
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

OTO MAZOT
Pangaltı Dolapdere Cad. 178 - 180 İST.
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

EBRU GÖMLEKLERİ
Necat Tüsüz
Tahtakale Cad. Asri İşhanı No: 12 İSTANBUL
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

DOĞU ZÜCCACİYE Koll. Şrt.
Burhanettin - Kemalettin Görenoğlu
Tahtakale Cad. Ömür Han No: 13 Kat. 2 İST.
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

ALİ KANBAK
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

HALİD ABDULLAHOĞLU
Dolapdere Cad. No: 134/A Pangaltı — İST.
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

KOÇALLAR TİCARET
Koll. Şrt. İbrahim Koçal ve Kardeşleri Yeni Gıda Sitesi 11. sok. No: 155-156 Unkapanı — İST.
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

EMEK TİCARET
Osman Nuri Önügören
Fatih Fevzipaşa Cad. No: 55 İST.
Bütün müslümanların, ost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandil'ni tebrik ederiz.

ZARİF İLHAN ÇORAPLARI
Turan Canik
Yeşildirek Macuncu Sok. Macuncu Han No: 1 İST.
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

ÖZ-ZENGİN MENSUCAT
Osman Zengin - Turhan Özen
Yeşildirek Çeşnici Sok. Yetiş Han No: 1/B İST.
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz.

YAHYA KIĞILI
Sultanhamam - İstanbul
Bütün müslümanların, dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Berâât Kandili'ni tebrik ederiz

SEBİL YAYINEVİ, ÂLEM-İ İSLÂM'IN, MUHTEREM OKUYUCULARININ MÜBAREK BERÂAT KANDİLİNİ TEBRİK EDER

SEBİL GAZETESİ, ÂLEM-İ İSLÂM'IN, MUHTEREM OKUYUCULARININ MÜBAREK BERÂAT KANDİLİNİ TEBRİK EDER

MEKÂSIDUT-TALİBİYN
yazan:
Mehmed Raif Ef.
Takriz:
MEHMED EMRE

Bu kitabın içinde neler var:

Herkesin her zaman sorup öğrenmek istediği en girift mes'eleleri içine almış bir İL. MİHAL BÖLÜMÜ.

2 — Tarikat edeplerini, Silsile-i Sâdât-ı Rabıtayı, Rabıtanın âyetle, hadisle ve icma' ile isbatını anlatan TASAVVUF BÖLÜMÜ.

3 — 30 adet va'z-u nasihat.

Ayrıca ek olarak

a - Veliyyullah'ın üç aylardaki ibadetleri,

b - Kişinin küfrüne sebep olabilecek mes'eleleri beyan eden 99 madde.

İkinci hamur BU KİTAP
Sarı kâğıda baskılı lüks ciltli 60 TL. dir.
üç adet veya daha fazla alanlara 45 TL. dir.
On adet veya daha fazla alanlara 40 TL. dir.
Posta ücreti bize aittir.

İsteme adresi:
Osmanlı Yayınevi
P.K. 1344 - İst.

Sebil

MECELLE
●
HAKİKAT NURLARI
●
YUNAN MEZALİMİ
●
MOSKOF MEZALİMİ
●
HACI MURAD
●
İMAM ŞAMİL

●
SEBİL YAYINEVİ
İsteme adresi
P.K. 808
İSTANBUL

● TÜRKÇESİ

AHMED SELÂMÎ

● Baştarafı sayfa 7'de

Ticâret yapan bir müslümana, Mukaddes Şerîatımızın ticâretle alâkalı kânunlarını bilmek ve mu'cibince amel etmek farzdır. Umreyi, haccı, mevlidi, Ramazanı vs. yi şarlatanlığına âlet edenlerin peşinde dolap beygiri olmak nedir? Biribirimizi aldatmıyalım. Eyri otursak bile doğru konuşalım!. Allâh ve Rasûlünden gelen ölçülere göre yaşamıyacaksak, bu ölçülerin vaz'ı ne içindir? Bu ölçüler bu dünyâda bizi kuşatmıyacaksa, âhiretde mi onlara göre yaşayacakmışız? Âhiretde işe yarayacaklarsa dünyâya neye gelmişler; yollarını mı şaşırmışlar? Hâşâ...

● Efendiler! Allâh ve Rasûlünün kânunları, topyekûn dünyâ işlerimizi tanzîm etmek; yola, intizâma koymak için vaz' edilmişlerdir. Lâfla müslümanlığı kimseye kapdırmayan bizler, iş fiile gelince herbirimizin boy ölçüsü bir başka âlemi. Nice farzları kenara itmişiz, nefsimize, pohpohlanmamıza, alkışlanmamıza, koltuklanmamıza hoş gelecek merâsimler, cemiyetler, düğünler, cümbüşler, boş ve kof yatırımlar peşinde perende atıyoruz... Şerîatımızın büyük kahramanlarından Ahmed Fârukî hazretleri, binlerce sünnetin bile, birtek farza denk tutulamıyacağını beyân buyuruyorlar. Bugün bizler, nice farzın daha varlığından habersiz yaşıyoruz. Nerde kaldı ki onların edâ ve ifâsına çalışalım. Bunun içindir ki nice lâklâkiyatı ifâ edeceğiz diye sünnetleri hatta farzları ihmâl eder olmuşuz, haberimiz yok.

Şeriat ölçü demekdir; ölçüler, mizanlar, hesablar nizâmı demekdir. Bu nizâmın dışına çıkdığımız zaman, bu nizâmın bize faydası olamaz. Çoğumuz, ekseriyetle cehâletimizin kurbanı olarak bu nizâmın dışında yaşadığımız halde, bunun bile farkında olamıyor, çok işimizde ilhad ile ahenkdâr fiildeyiz!

Cehâletden kurtulmadıkça yani Şeriat ölçülerini iyi bilmedikçe, sonra bu ilimlerle âmil olmadıkça, âmil oldukdan sonra da muhlis olmadıkça, sonra da muhlislere arız olabilecek büyük hatarlardan ictinab etmedikçe aslâ kurtuluş yok...

İBRET AYNASINDA
cehreler
M. Ertuğrul Düzdağ

Madam Gauilis yazıyor:

«Lozan'da Türkler tuzağa düştü!»

LA NOUVELLE
TURQUIE

LIBRAIRIE ARMAND COLIN
103, Boulevard Saint-Michel, Paris
1924
Tous droits de reproduction, de traduction et d'adaptation réservés pour tous pays.

● *Madam Gaulis'in «Yeni Türkiye» isimli kitabının kapağı ve bu kitapda İngilizlerle pazarlıkları kısmen anlatılan devrin malûm siması İsmet İnönü.*

7

REFORMLAR

İsmet Paşa, Rabat'ta işittiklerimin taban tabana zıddını söylüyordu:

«Mâziyi unutmakla mükellefiz. Bir an bile mâziye bakarsak mahv oluruz. Bakışlarımız sâdece istikbâle yönelmiş olmalıdır.» (s. 225)

Ahmed Agayef ile beraber yemek yedik ve konuştuk. Ağaoğlu şöyle diyordu:

«Sulha kavuştuktan sonra, içte reformlar yapacağız. Kadına hürriyet vereceğiz. Ulemâ sınıfının baskısından kurtulacağız.» (s. 231)

İSTANBUL'DA HALİFE İLE

Otomobilim Dolmabahçe sarayının avlusuna girdi. Bir yaver beni karşıladı. «Halife olalıdan beri ziyaretlerinize niçin ara verdiniz» diye sordu. Halife Abdülmecid Efendi beni bekliyordu. Altı ay önce onu veliahd olarak bırakmıştım.

Abdülmecid Efendi İngilizlere karşı idi. Hatta İngilizler tarafından intihara sevk edilecekti.

(Halifeyi övdükten ve ona karşı sempati duyduğunu söyledikten sonra).

Şimdi ikimiz yalnızız. Koltuğunu pencereye yaklaştırdı ve benim de yaklaşmamı istedi. Duyulmamak için yavaş sesle konuşuyorduk... Durumunun büyük zorluklarını anlattı. Projelerinden ve istikbale dair düşüncelerinden bahs etti. Kimseye söylememem için benden söz aldı. Nefesimi keserek dinledim... Eski bildiğimden çok değişik bir şahsiyet karşısındaydım. Ankara'nın genç adamlarını çok iyi anlıyordu. Kendisinin en derûni hislerini kıran bu adamlara karşı müsâmaha besliyordu.

Onun sözlerini kimseye tekrar etmemeye söz vermiştim. Fakat bununla beraber, Halifeliği kabul etmekle memleketime yaptığı hizmeti anlattığımı söylemeliyim.

«Benim ülkem, benim halkım, vatanım» diyordu. Herşeyin ve herkesin hakkını verdikten sonra başını kaldırıyor: «Benimle beraber üçyüz elli milyon müslüman var» diyordu. Halife bir realistti ve bugünün Müslümanlığını çok güzel temsil ediyordu. (s. 237)

İngilizler: «Üç seneye kalmaz Anadolu'yu mallarımızla doldurarak feth ederiz» demişler. (s. 243)

İKİNCİ LOZAN KONFERANSINDA

İkinci Lozan, bir Fransız — Türk düellosu şeklinde göründü.

Türk delegelerinin masrafları Türk bütçesine ağır geliyordu.

5 Haziran'da (1923) beşinci defa Lozan'a gittim. Büyük Otel'de Türkler vardı.

Rıza Nur Bey gece onbirde bana geldi. Hararetli bir günün çırpınışlarından sonra fikirlerini, şiddetli bir tonla bana anlatıyordu. (s. 252)

22 Mayıs 1923 tarihli «İleri» gazetesinde bir makalem çıktı. Türk sansürü tarafından biraz kırpılmıştı. (s. 252)

(Makalenin aslı kitaba alınmış.)

İSMET PAŞA İLE İNGİLİZLERİN PAZARLIĞI

İngiliz tekliflerini kabul ettirmek için Lord Curzon ve Sir Horace Rumboldt, İsmet Paşa ile pazarlığa oturmuşlar. Pazarlık birkaç gün sürmüş... İsmet Paşa'nın kurmay heyeti ile İngiliz kurmay heyeti ve bir de Rıza Nur'dan başka bu pazarlığın içyüzünü bilen yok.

İsmet Paşa çok sinirli ve heyecanlıydı. Muhakkak İngilizler büyük şeyler va'd ettiler. Sir William Tyrrell: «Biz onlara vaz geçemiyecekleri iki şey vereceğiz. Para ve sulh» diyordu. (s. 260)

Gelecek Sayı:
İNGİLİZLERLE PAŞA PAZARLIĞI

Okuyucu Kürsüsü

Lübnan ibreti

Lübnan'da bir yıldan fazla zamandır devam eden kanlı çarpışmalar ve anarşi hakkında her türlü neşir organlarında muhtelif yazılar ve resimler yayınlanmaktadır. Fakat, ne yazıkki, bu güne kadar takip edebildiğimiz yazı ve yorumlarda meselenin özüne ve esas sebebine tam isabet göremedik.

Şöyleki: Başta bir zamanlar T.R.T. nin de kullandığı, el'an da gayri milli basının ve ağızların ısrarla devam ettiği «Solcu Müslümanlarla, sağcı Hristiyanların çarpışması» halinde verilen Lübnan iç harbinin esasını böyle, solcu müslümanlarla (Müslümanlar hiçbir zaman solcu olamaz) sağcı hristiyanların (Hristiyanlarda sağcı olamaz, olsa olsa, mutaassıp inananlar veya kapitalistler olur) mücadelesi demekle işin özüne inilmeyip, satıhta bir değerlendirmeden başka bir şey yapılmamaktadır.

Allah (CC) kelâmı olan Kur'an-ı Kerim'e inananlar Hz. Adem (A.S.) dan beri dünya yüzünde hayat bulmuş nice kavimlerin kendi tutum ve davranışları neticesi ki ve muhakkak olanı da yaratanına isyanlarından dolayı büyük belalara ve musibetlere düçar olmuşlardır. Meselâ: Bir Lut Kavmi, bir Semud Kavmi ve daha bir çok milletler gadabı İlâhi ile yerin dibine geçmişlerdir.

Şimdi hassasiyetle üzerinde durulmasını istediğimiz husus; Lübnan hadiselerinde istisnaları hariç tutarsak, bir taraftan sosyalist, beri yandan müslüman geçinen hâl ve hareketleri ile islâmî bir hayata sahip olmayanların bu mücadelelerinin gâyesi hiç bir zaman islâmî bir düzen ve Allah nizamının hâkim olmasının mücadelesi olmayıp, dünyalık ve basit menfaat çekişmesi halinden başka birşey değildir.

Yıllardır bütün dünyanın en meşhur (!) eğlence yeri olan, kumarın, fuhşun ve tek cümle ile Allah'a isyanın merkezi durumunda olan bu memlekette neden böyle bir sona gelindi, ve neden iç harp çıktı? İşte meselenin özü kabul ettiğimiz husus burdadır.

Bir millet dünya tarihinde pek çok numuneleri olduğu gibi isyan bataklığına batar, isyanla yaşamayı normal kabul ederse, o zaman daha önceki milletlerde olduğu gibi Gadab-ı İlâhi tecellî eder ki, Bir zamanların fuhşiyat yurdu olan yerler, ne şehit, ne gâzi misali ölüm merkezi haline gelir.

Yine bu hadisede, parayı görünce topraklarını yahudilere satan bâzı Filistinli müslümanların torunları aynı yahudilerin torunlarının zulmüne uğrayıp yurtlarından çıkarılmış halleri ve bu insanların mâsum kadın ve çocukları sözde müslüman Suriyeliler tarafından imha edilmek durumuna gelmeleri işin daha da acı olan bir cephesidir.

Bu hususta neticeyi Allah (CC)'ın insanlara öğüt ve hakikat olarak bildirmiş olduğu iki Ayet-i Kerime'nin meâli ile bitirelim:

«Birde öyle bir musibetten korkun ki; o yalnız içinizden zulmedenlere isabet etmez (Bu belâ başkalarına da geçer, umûmî olur). Bilin ki Allah'ın azabı çok şiddetlidir» (8/25)

«Muhakkakki Allah, bir topluma verdiği nimeti, onlar, kendilerindeki iyi hâli fenalığa çevirmedikçe bozmaz. Bir topluma da Allah, bir kötülük diledimi, artık onun geri çevrilmesine hiç bir çare yoktur. O toplum için Allah'dan başka bir yardımcıda yoktur» (13/11)

İsmail KARAKUZU — MALATYA

İSLÂM YAZISINA DÂİR

RİSALE-İ NUR VE İSLÂM HARFLERİ

3

Risâle-i Nur, harf inkılâbından sonra İslâm harfleri dâvâsını siyasi bir mes'ele olmaktan ziyade bir «ibadet», «sevab» ve «kültür» mevzûu olarak ele almış ve talebeler bütün gayretlerini bu sâhâya hasretmişlerdir. Uzun yıllar tükenmek bilmeyen bir enerji ile inkıtâsız devam eden bu faaliyetler, günümüzde de hummâlı bir şekilde devam etmektedir. Yazıyı öğrenmede çok orijinal ve modern olarak vasıflandırabileceğimiz bir metod ile mesele teferruâta boğulmaktan kurtarılmıştır. Her talebe sessiz ve sesli harfleri öğrendikten sonra doğrudan doğruya metin çalışmasına geçilmekte ve harflerin başta, ortada ve sonda geliş şekilleriyle zihinler ön plânda karıştırılmamaktadır. Metin çalışmasında ise her satır yirmi kere ve kopye usûlüyle yazılmaktadır. Ancak, satırlardan birinin asıl metine bakmadan yazılması öğrenilinceye ve ezberleninceye kadar ikincisine geçilmemektedir. Bu sûretle teker teker on satır yazıldıktan sonra satırların adedi birer ikişer arttırılarak «Birinci Söz» nihayetine kadar tamamlanmaktadır.

Yapılan müteaddit tecrübe ve tatbikât göstermiştir ki, daha kolay ve daha sür'atli öğrenmeyi ancak bu metod verebilmektedir.

Risâle-i Nur yoluyla İslâm yazısını öğrenme metodunu böylece hülâsa ettikten sonra «yazı mektubu» olarak talebeler arasında şöhret bulan mektubun muhteviyatına dikkatleri çekmek ve ehemmiyetle üzerinde durmak gerekmektedir. Çünkü bu mektup ile Bediüzzaman Hazretleri dâvaya iki hadis-i şerîfi şâhid göstermektedir.

İslâm yazısından: «Risâle-i Nur yazısı», kalemlerden: «Mübarek, hâlis kalemler» «şahs-ı manevinin parmakları», mürekkepten: «siyah nur» «âb-ı hayat» «şehid kanı» gibi orijinal teşbih ve tavsiflerle bahsedilen mektubun asıl metni şöyledir:

BİR KISIM KARDEŞLERİME HUSUSİ BİR MEKTUBDUR

«Yazıdan usanan ve ibadet ayları olan şuhûr-i selâsede (üç aylarda) sâir evrâdı (zikirleri) beş cihetle ibadet sayılan Risâle-i Nur yazısına tercih eden kardeşlerime iki hadis-i şerifin bir nüktesini söyliyeceğim.

BİRİNCİSİ: [Yûzenû midâd'ül - ulemâi bidimai'ş - şühedâi] ev kemâ kâl, yani, mahşerde ulemâ-i hakîkatın sarf ettikleri mürekkep şehidlerin kanıyle muvazene edilir, o kıymette olur.

İKİNCİSİ: [Men temesseke bisünnetî ınde fesâdı ümmeti felehû ecrü mieti şehidin] ev kemâ kâl.. Yani, bid'aların ve dalâletlerin istilâsı zamanında sünnet-i seniyyeye sarılıp ve hakîkat-ı Kur'âniyyeye temessük edip hizmet eden yüz şehid sevâbını kazanabilir.

Ey tembellik damarıyla yazıdan usanan ve ey sofi meşrep kardeşlerim!.. Bu iki hadisin mecmûu gösteriyor ki, böyle zamanda hakâik-ı imaniyyeye ve esrâr-ı şeriate ve sünnet-i seniyyeye hizmet eden mübarek halis kalemlerden akan siyah nur veya âb-ı hayat hükmünde olan mürekkeplerin bir dirhemi şühedânın yüz dirhem kanı hükmünde yevm-i mahşerde fayda verebilir. Öyle ise onu kazanmağa çalışınız. Eğer deseniz, hadisde âlîm tâbiri var?

EL CEVAB: Bir sene bu risâleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan, bu zamanın mühim, hakîkatlı bir âlîmi olabilir. Eğer anlamasa da madem Risâle-i Nur şakirdlerinin bir şahs-ı manevîsi var, şüphesiz o şahs-ı manevi bu zamanın bir âlimidir. Sizin kalemleriniz ise o şahs-ı manevinin parmaklarıdır. Kendi nokta-i nazarında liyakatsiz olduğum halde, haydi hüsn-ü zannınıza binaen bu fakire bir üstadlık ve teberyyet noktasında bir âlim vaziyetini verdiğinizden bağlanmışsınız. Ben ümmî ve kalemsiz olduğum için sizin kalemleriniz benim kalemim sayılır. Hadîsde gösterilen ecri alırsınız.»

(Lem'alar, İslâm hurûfatı ile el yazması, sahife: 175)

Mektubun baş taraflarında Risâle-i Nurları İslâm yazısıyla yazmanın «beş cihetle ibadet» sayıldığı ifade edilmektedir. Üç talebenin bu mevzuya sarâhat kazandırmak için müellife sordukları sual ve alınan cevap mektubun «hâşiye»sine şöyle kaydedilmiştir:

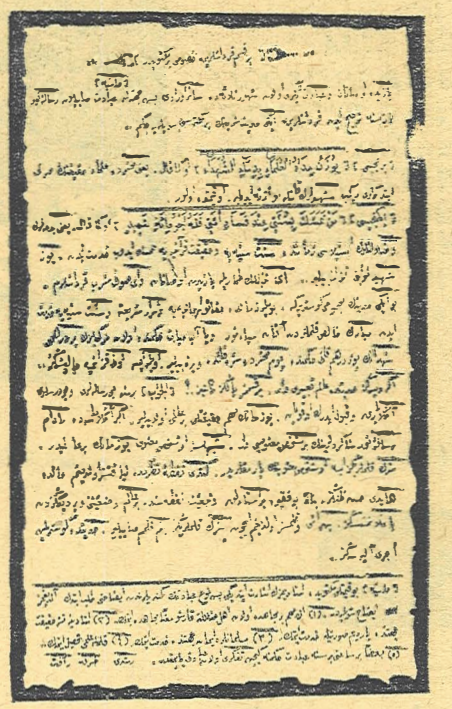

● Risâle-i Nur talebeleri arasında İslâm yazısını öğrenmek için «Birinci Söz» den sonra «Yazı Mektubu» ikinci safhayı teşkil eder. Bu mektup ile Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri İslâm yazısını öğrenmenin «ibadet» olduğuna iki hadîs-i şerîfi delil göstermektedir. Mektubun «hâşiye»sinde ise ibadetlerin nev'i izah edilmiştir. Yukarda meşhur mektubun aslı görülmektedir.

«Bu kıymetli mektupda üstadımızın işaret ettiği beş nevi' ibadetin kendilerinden izahını talep ettik. Aldığımız izah şöyledir:

1 — En mühim bir mücahede olan ehl-i dalâlete karşı mânen mücahede etmek..

2 — Üstadına neşr-i hakîkat cihetinde yardım suretiyle hizmet etmek.

3 — Müslümanlara iman cihetinde hizmet etmek..

4 — Kalemle ilmi tahsil etmek.

5 — Bâzen bir saati bir sene ibadet hükmüne geçen tefekkürî olan ibadeti yapmaktır. Rüşdü, Hüsrev, Re'fet.»

(Lem'alar, İslâm hurûfatı ile el yazması, sahife: 175)

Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri Risâle-i Nurları İslâm hurûfatı ile yazmanın uhrâya bakan cihetlerini ve beş nevi, ibadet olduğunu zikrettikten sonra, dünyaya bakan cihetleri ni de yine beş madde halinde hülâsa etmiştir:

«Beş türlü de dünyevî faydası var:

1 — Rızıkda bereket.

2 — Kâlbde rahat ve sürûr.

3 — Maîşetde sühûlet.

4 — İşlerinde muvaffakiyet.

5 — Talebelik faziletini almakla bütün Risâle-i Nur talebelerinin hasduâlarına hissedâr olmakdır.»

İki mühim netice:

«Kalemle Nurlara hizmet ve sadâkatle talebesi olmanın iki mühim neticesi vardır:

1 — Âyât-ı Kur'âniyyenin işaretiyle imanla kabre girmektir.

2 — Bütün şakirdlerin manevî kazançlarına Nur dairesindeki şirket-i mâneviyye sırrıyle umum onların hasenâtlarına hissedâr olmakdır.»

(Emirdâğ Lâhikası, Lâtin hurûfatı ile ilk baskı, sahife: 191 - 192).

Selâm

Sebil'in muhterem okuyucularına evvelâ, merhaba, demek isterim: Merhaba. Bundan böyle yine bir ve beraberiz, hamdolsun. «Yine» diyorum çünki, dün de beraberdik: «Vesika» ile «Sebil» in okuyucusu aynı cemaatti. Bendeniz ise Vesika'yı cemaatimize ulaştırıyordum. Fırsatı bahşeden Hakk'a şükürler olsun ki, o dergi sayfalarından acizâne davamıza hizmet etmeye çalıştım. 17. sayısına kadar bütün hataları omuzumdadır. Sevabı cemaatimizin, yani hepimizindir. Hele hele gençlerimizindir. Onlara, o İslâmcı gençliğe en kalbî şükranlarımı arzederim.

Neden Vesika'dan ayrıldım? Sorunun cevabı uzun değil amma, üzücüdür. Binaenaleyh —mecbur kalacağım bir hâlin zuhuruna kadar— Sebil'in sayfalarını «ene» si fazla bu mevzu ile işgâl etmeyelim. Sadece şunu ifade edeyim ki; —Vesika okuyucuları hatırlayacaklardır— derginin «Bizden Size» köşesinde yazmış idim: (Vesika'yı kast ile) «Bu da hüsranla biterse..» demiştim, «Bir başka yerde hizmete devam ederiz.» İşte, şimdi o hâl başımıza gelmiştir. Artık hizmete Sebil'de devam edeceğiz. Tabii aynı husus buradaki gayretlerimiz için de bahis mevzuudur. Biz, «Mutlak Fikre» can-bâş ile hizmete talibiz. Kalemimizle kanımızla, Rabb'ımız bize bu hizmeti çok görmesin. Amin!

Vesika'dan ayrılışıma üzülen kardeşlerime de hitaben derim ki, «Düşe kalka ama dosdoğru!.» N'apalım, oradan değil de buradan aziz ve kudsî hedefe yürürüz. Yürürken Hakk'ı söyleriz. Pek severim şu sözü: «Allah'ın en sevdiği emek, zalime hakkı söylemektir!» Zalime hakkı söyleye söyleye, çelme yesek de, itilip kakılsak da, düşe kalka ama dosdoğru yolumuza devam edeceğiz. Allah muvaffak eder cümlemizi inşaallah.

Muhterem okuyucularımız,

Vesika'dan ayrılmaya karar verişimin akabinde, Kadir Ağabey haberdar olmuş. Daha evvel teklifde bulunmuş idi, tekrarladı: «Gel Sebil'de çalışalım..» dedi. Mustafa Yazgan ağabeyimiz ise bu teklife sevinçle katılıyordu. «Birlikte hayır var...» diyor, beni teşvik ediyordu. Kabul ettim. Şimdi şu satırları okurken ne kadar hislenecek kendim kadar biliyorum. Sağolsun. Sebil «dolu» gazete. Benim Sebil'e fazlaca bir ilâvem olmayacaktır. Sadece teknik yönünü takviyeye çalışacağım. Cemaatimize daha güzel ve şirin bir gazete takdim etmek vazifem. Bir hamle ile bu sayımızda düşündüğümüzü kısmen de olsa yaptık. Bilmem ki, oldu mu.. «Tamam» değil elbette. Pek çok eksiğimiz var. Merak buyurmayınız ve bir-iki sayı fırsat tanıyınız.

Hürmetlerimle,

Y. YALÇINER

İBRET AYNASINDA
cehreler
M. Ertuğrul Düzdağ

Madam Gauilis yazıyor:

«Lozan'da Türkler tuzağa düştü!»

LA NOUVELLE
TURQUIE

LIBRAIRIE ARMAND COLIN
103, Boulevard Saint-Michel, Paris
1924
Tous droits de reproduction, de traduction et d'adaptation réservés pour tous pays.

● *Madam Gaulis'in «Yeni Türkiye» isimli kitabının kapağı ve bu kitapda İngilizlerle pazarlıkları kısmen anlatılan devrin malûm siması İsmet İnönü.*

7

REFORMLAR

İsmet Paşa, Rabat'ta işittiklerimin taban tabana zıddını söylüyordu:

«Mâziyi unutmakla mükellefiz. Bir an bile mâziye bakarsak mahv oluruz. Bakışlarımız sâdece istikbâle yönelmiş olmalıdır.» (s. 225)

Ahmed Agayef ile beraber yemek yedik ve konuştuk. Ağaoğlu şöyle diyordu:

«Sulha kavuştuktan sonra, içte reformlar yapacağız. Kadına hürriyet vereceğiz. Ulemâ sınıfının baskısından kurtulacağız.» (s. 231)

İSTANBUL'DA HALİFE İLE

Otomobilim Dolmabahçe sarayının avlusuna girdi. Bir yaver beni karşıladı. «Halife olalıdan beri ziyaretlerinize niçin ara verdiniz» diye sordu. Halife Abdülmecid Efendi beni bekliyordu. Altı ay önce onu veliahd olarak bırakmıştım.

Abdülmecid Efendi İngilizlere karşı idi. Hatta İngilizler tarafından intihara sevk edilecekti.

(Halifeyi övdükten ve ona karşı sempati duyduğunu söyledikten sonra).

Şimdi ikimiz yalnızız. Koltuğunu pencereye yaklaştırdı ve benim de yaklaşmamı istedi. Duyulmamak için yavaş sesle konuşuyorduk... Durumunun büyük zorluklarını anlattı. Projelerinden ve istikbale dair düşüncelerinden bahs etti. Kimseye söylememem için benden söz aldı. Nefesimi keserek dinledim... Eski bildiğimden çok değişik bir şahsiyet karşısındaydım. Ankara'nın genç adamlarını çok iyi anlıyordu. Kendisinin en derûni hislerini kıran bu adamlara karşı müsâmaha besliyordu.

Onun sözlerini kimseye tekrar etmemeye söz vermiştim. Fakat bununla beraber, Halifeliği kabul etmekle memleketime yaptığı hizmeti anlattığımı söylemeliyim.

«Benim ülkem, benim halkım, vatanım» diyordu. Herşeyin ve herkesin hakkını verdikten sonra başını kaldırıyor: «Benimle beraber üçyüz elli milyon müslüman var» diyordu. Halife bir realistti ve bugünün Müslümanlığını çok güzel temsil ediyordu. (s. 237)

İngilizler: «Üç seneye kalmaz Anadolu'yu mallarımızla doldurarak feth ederiz» demişler. (s. 245)

İKİNCİ LOZAN KONFERANSINDA

İkinci Lozan, bir Fransız — Türk düellosu şeklinde göründü.

Türk delegelerinin masrafları Türk bütçesine ağır geliyordu.

5 Haziran'da (1923) beşinci defa Lozan'a gittim. Büyük Otel'de Türkler vardı.

Rıza Nur Bey gece onbirde bana geldi. Hararetli bir günün çırpınışlarından sonra fikirlerini, şiddetli bir tonla bana anlatıyordu. (s. 252)

22 Mayıs 1923 tarihli «İleri» gazetesinde bir makalem çıktı. Türk sansürü tarafından biraz kırpılmıştı. (s. 252)

(Makalenin aslı kitaba alınmış.)

İSMET PAŞA İLE İNGİLİZLERİN PAZARLIĞI

İngiliz tekliflerini kabul ettirmek için Lord Curzon ve Sir Horace Rumboldt, İsmet Paşa ile pazarlığa oturmuşlar. Pazarlık birkaç gün sürmüş... İsmet Paşa'nın kurmay heyeti ile İngiliz kurmay heyeti ve bir de Rıza Nur'dan başka bu pazarlığın içyüzünü bilen yok.

İsmet Paşa çok sinirli ve heyecanlıydı. Muhakkak İngilizler büyük şeyler va'd ettiler. Sir William Tyrrell: «Biz onlara vaz geçemiyecekleri iki şey vereceğiz. Para ve sulh» diyordu. (s. 260)

Gelecek Sayı:
İNGİLİZLERLE PAŞA PAZARLIĞI

Okuyucu Kürsüsü

Lübnan ibreti

Lübnan'da bir yıldan fazla zamandır devam eden kanlı çarpışmalar ve anarşi hakkında her türlü neşir organlarında muhtelif yazılar ve resimler yayınlanmaktadır. Fakat, ne yazıkki, bu güne kadar takip edebildiğimiz yazı ve yorumlarda meselenin özüne ve esas sebebine tam isabet göremedik.

Şöyleki: Başta bir zamanlar T.R.T. nin de kullandığı, el'an da gayri milli basının ve ağızların ısrarla devam ettiği «Solcu Müslümanlarla, sağcı Hristiyanların çarpışması» halinde verilen Lübnan iç harbinin esasını böyle, solcu müslümanlarla (Müslümanlar hiçbir zaman solcu olamaz) sağcı hristiyanların (Hristiyanlarda sağcı olamaz, olsa olsa, mutaassıp inananlar veya kapitalistler olur) mücadelesi demekle işin özüne inilmeyip, satıhta bir değerlendirmeden başka bir şey yapılmamaktadır.

Allah (CC) kelâmı olan Kur'an-ı Kerim'e inananlar Hz. Adem (A.S.) dan beri dünya yüzünde hayat bulmuş nice kavimlerin kendi tutum ve davranışları neticesi ki ve muhakkak olanı da yaratanına isyanlarından dolayı büyük belalara ve musibetlere dûçar olmuşlardır. Meselâ: Bir Lut Kavmi, bir Semud Kavmi ve daha bir çok milletler gadabı İlâhi ile yerin dibine geçinişlerdir.

Şimdi hassasiyetle üzerinde durulmasını istediğimiz husus; Lübnan hadiselerinde istisnaları hariç tutarsak, bir taraftan sosyalist, beri yandan müslüman geçinen hâl ve hareketleri ile islâmi bir hayata sahip olmayanların bu mücadelelerinin gâyesi hiç bir zaman islâmi bir düzen ve Allah nizamının hâkim olmasının mücadelesi olmayıp, dünyalık ve basit menfaat çekişmesi halinden başka birşey değildir.

Yıllardır bütün dünyanın en meşhur (!) eğlence yeri olan, kumarın, fuhşun ve tek cümle ile Allah'a isyanın merkezi durumunda olan bu memlekette neden böyle bir sona gelindi, ve neden iç harp çıktı? İşte meselenin özü kabul ettiğimiz husus burdadır.

Bir millet dünya tarihinde pek çok numuneleri olduğu gibi isyan bataklığına batar, isyanla yaşamayı normal kabul ederse, o zaman daha önceki milletlerde olduğu gibi Gadab-ı İlâhi tecelli eder ki, Bir zamanların fuhşiyat yurdu olan yerler, ne şehit, ne gâzi misali ölüm merkezi haline gelir.

Yine bu hadisede, parayı görünce topraklarını yahudilere satan bâzı Filistinli müslümanların torunları aynı yahudilerin torunlarının zulmüne uğrayıp yurtlarından çıkarılmış halleri ve bu insanların mâsum kadın ve çocukları sözde müslüman Suriyeliler tarafından imha edilmek durumuna gelmeleri işin daha da acı olan bir cephesidir.

Bu hususta neticeyi Allah (CC)'ın insanlara öğüt ve hakikat olarak bildirmiş olduğu iki Ayet-i Kerime'nin meâli ile bitirelim:

«Birde öyle bir musibetten korkun ki; o yalnız içinizden zulmedenlere isabet etmez (Bu belâ başkalarına da geçer, umûmi olur). Bilin ki Allah'ın azabı çok şiddetlidir» (8/25)

«Muhakkakki Allah, bir topluma verdiği nimeti, onlar, kendilerindeki iyi hâli fenalığa çevirmedikçe bozmaz. Bir topluma da Allah, bir kötülük diledimi, artık onun geri çevrilmesine hiç bir çare yoktur. O toplum için Allah'dan başka bir yardımcıda yoktur» (13/11)

İsmail KARAKUZU — MALATYA

İSLÂM YAZISINA DAİR

RİSALE-İ NUR VE İSLÂM HARFLERİ

3

Risâle-i Nur, harf inkılâbından sonra İslâm harfleri dâvâsını siyasi bir mes'ele olmaktan ziyade bir «ibadet», «sevab» ve «kültür» mevzûu olarak ele almış ve talebeler bütün gayretlerini bu sâhâya hasretmişlerdir. Uzun yıllar tükenmek bilmeyen bir enerji ile inkıtâsız devam eden bu faaliyetler, günümüzde de hummâlı bir şekilde devam etmektedir. Yazıyı öğrenmede çok orijinal ve modern olarak vasıflandırabileceğimiz bir metod ile mesele teferruâta boğulmaktan kurtarılmıştır. Her talebe sessiz ve sesli harfleri öğrendikten sonra doğrudan doğruya metin çalışmasına geçilmekte ve harflerin başta, ortada ve sonda geliş şekilleriyle zihinler ön plânda karıştırılmamaktadır. Metin çalışmasında ise her satır yirmi kere ve kopye usûlüyle yazılmaktadır. Ancak, satırlardan birinin asıl metine bakmadan yazılması öğrenilinceye ve ezberleninceye kadar ikincisine geçilmemektedir. Bu sûretle teker teker on satır yazıldıktan sonra satırların adedi birer ikişer arttırılarak «Birinci Söz» nihayetine kadar tamamlanmaktadır.

Yapılan müteaddit tecrübe ve tatbikât göstermiştir ki, daha kolay ve daha sür'atli öğrenmeyi ancak bu metod verebilmektedir.

Risâle-i Nur yoluyla İslâm yazısını öğrenme metodunu böylece hülâsa ettikten sonra «yazı mektubu» olarak talebeler arasında şöhret bulan mektubun muhteviyatına dikkatleri çekmek ve ehemmiyetle üzerinde durmak gerekmektedir. Çünkü bu mektup ile Bediüzzaman Hazretleri dâvaya iki hadis-i şerîfi şâhid göstermektedir.

İslâm yazısından: «Risâle-i Nur yazısı», kalemlerden: «Mübarek, hâlis kalemler» «şahs-ı manevînin parmakları», mürekkepten: «siyah nur» «âb-ı hayat» «şehid kanı» gibi orijinal teşbih ve tavsiflerle bahsedilen mektubun asıl metni şöyledir:

BİR KISIM KARDEŞLERİME HUSUSİ BİR MEKTUBDUR

«Yazıdan usanan ve ibadet ayları olan şuhûr-i selâsede (üç aylarda) sâir evrâdı (zikirleri) beş cihetle ibadet sayılan Risâle-i Nur yazısına tercih eden kardeşlerime iki hadis-i şerifin bir nüktesini söyliyeceğim.

BİRİNCİSİ: [Yûzenû midâd'ül - ulemâi bidimai'ş - şühedâi] ev kemâ kâl, yani, mahşerde ulemâ-i hakîkâtın sarf ettikleri mürekkep şehidlerin kanıyle muvazene edilir, o kıymette olur.

İKİNCİSİ: [Men temesseke bisünneti ında fesâdı ümmeti felehû ecrü mieti şehîdin] ev kemâ kâl.. Yani, bid'aların ve dalâletlerin istilâsı zamanında sünnet-i seniyyeye sarılıp ve hakikat-ı Kur'âniyyeye temessük edip hizmet eden yüz şehid sevâbını kazanabilir.

Ey tembellik damarıyla yazıdan usanan ve ey sofî meşrep kardeşlerim!.. Bu iki hadîsin mecmûu gösteriyor ki, böyle zamanda hakâik-ı imaniyyeye ve esrâr-ı şeriate ve sünnet-i seniyyeye hizmet eden mübarek halis kalemlerden akan siyah nur veya âb-ı hayat hükmünde olan mürekkeplerin bir dirhemi şühedânın yüz dirhem kanı hükmünde yevm-i mahşerde falde verebilir. Öyle ise onu kazanmağa çalışınız. Eğer deseniz, hadisde âlim tâbiri var?

EL CEVAB: Bir sene bu risâleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan, bu zamanın mühim, hakîkatlı bir âlîmi olabilir. Eğer anlamasa da madem Risâle-i Nur şakirdlerinin bir şahs-ı manevîsi var, şüphesiz o şahs-ı manevi bu zamanın bir âlimidir. Sizin kalemleriniz ise o şahs-ı manevînin parmaklarıdır. Kendi nokta-i nazarında liyakatsiz olduğum halde, haydi hüsn-ü zannınıza binaen bu fakire bir üstadlık ve tebeiyyet noktasında bir âlim vaziyetini verdiğinizden bağlanmışsınız. Ben ümmî ve kalemsiz olduğum için sizin kalemleriniz benim kalemim sayılır. Hadîsde gösterilen ecri alırsınız.»

(Lem'alar, islâm hurûfatı ile el yazması, sahife: 175)

Mektubun baş taraflarında Risâle-i Nurları İslâm yazısıyla yazmanın «beş cihetle ibadet» sayıldığı ifade edilmektedir. Üç talebenin bu mevzuya sarâhat kazandırmak için müellife sordukları sual ve alınan cevap mektubun «hâşiye» sine şöyle kaydedilmiştir:

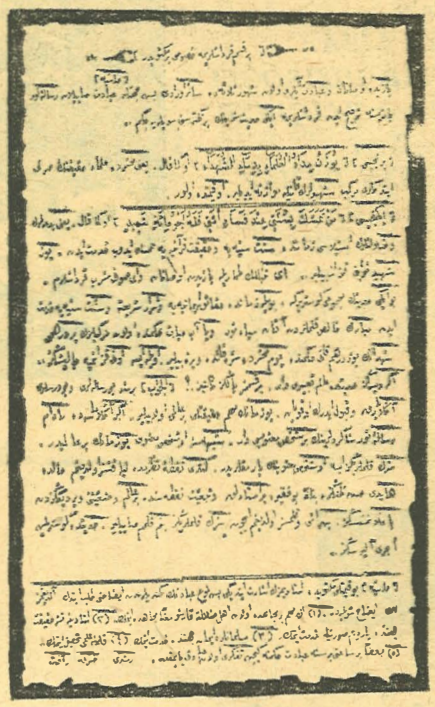

● Risâle-i Nur talebeleri arasında İslâm yazısını öğrenmek için «Birinci Söz» den sonra «Yazı Mektubu» ikinci safhayı teşkil eder. Bu mektup ile Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri İslâm yazısını öğrenmenin «ibadet» olduğuna iki hadîs-i şerîfi delil göstermektedir. Mektubun «hâşiye» sinde ise ibadetlerin nev'i izah edilmiştir. Yukarda meşhur mektubun aslı görülmektedir.

«Bu kıymetli mektupda üstadımızın işaret ettiği beş nevi' ibadetin kendilerinden izahını talep ettik. Aldığımız izah şöyledir:

1 — En mühim bir mücahede olan ehl-i dalâlete karşı mânen mücahede etmek..

2 — Üstadına neşr-i hakikat cihetinde yardım suretiyle hizmet etmek.

3 — Müslümanlara iman cihetinde hizmet etmek..

4 — Kalemle ilmi tahsîl etmek.

5 — Bâzen bir saati bir sene ibadet hükmüne geçen tefekkürî olan ibadeti yapmaktır. Rüşdü, Hüsrev, Re'fet.»

(Lem'alar, İslâm hurûfatı ile el yazması, sahife: 175)

Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri Risâle-i Nurları İslâm hurûfatı ile yazmanın uhrâya bakan cihetlerini ve beş nevi, ibadet olduğunu zikrettikten sonra, dünyaya bakan cihetlerini de yine beş madde halinde hülâsa etmiştir:

«Beş türlü de dünyevi faydası var:

1 — Rızıkda bereket.

2 — Kâlbde rahat ve sürür.

3 — Maişetde sühûlet.

4 — İşlerinde muvaffakiyet.

5 — Talebelik faziletini almakla bütün Risâle-i Nur talebelerinin hasduâlarına hissedâr olmakdır.»

İki mühim netice:

«Kalemle Nurlara hizmet ve sadâkatle talebesi olmanın iki mühim neticesi vardır:

1 — Âyât-ı Kur'âniyyenin işaretiyle imanla kabre girmektir.

2 — Bütün şakirdlerin manevi kazançlarına Nur dairesindeki şirket-i mâneviyye sırrıyle umum onların hasenâtlarına hissedâr olmakdır.»

(Emirdağ Lâhikası, Lâtin hurûfatı ile ilk baskı, sahife: 191 - 192).

Selâm

Sebil'in muhterem okuyucularına evvelâ, merhaba, demek isterim: Merhaba. Bundan böyle yine bir ve beraberiz, hamdolsun. «Yine» diyorum çünki, dün de beraberdik: «Vesika» ile «Sebil» in okuyucusu aynı cemaatti. Bendeniz ise Vesika'yı cemaatimize ulaştırıyordum. Fırsatı bahşeden Hakk'a şükürler olsun ki, o dergi sayfalarından acizâne davamıza hizmet etmeye çalıştım. 17. sayısına kadar bütün hataları omuzumdadır. Sevabı cemaatimizin, yani hepimizindir. Hele hele gençlerimizindir. Onlara, o İslâmcı gençliğe en kalbî şükranlarımı arzederim.

Neden Vesika'dan ayrıldım? Sorunun cevabı uzun değil amma, üzücüdür. Binaenaleyh —mecbur kalacağım bir hâlin zuhuruna kadar— Sebil'in sayfalarını «ene» si fazla bu mevzu ile işgâl etmeyelim. Sadece şunu ifade edeyim ki; —Vesika okuyucuları hatırlayacaklardır— derginin «Bizden Size» köşesinde yazmış idim: (Vesika'yı kast ile) «Bu da hüsranla biterse..» demiştim, «Bir başka yerde hizmete devam ederiz.» İşte, şimdi o hâl başımıza gelmiştir. Artık hizmete Sebil'de devam edeceğiz. Tabii aynı husus buradaki gayretlerimiz için de bahis mevzuudur. Biz, «Mutlak Fikre» can-bâş ile hizmete talibiz. Kalemimizle kanımızla, Rabb'ımız bize bu hizmeti çok görmesin. Amin!

Vesika'dan ayrılışıma üzülen kardeşlerime de hitaben derim ki, «Düşe kalka ama dosdoğru!.» N'apalım, oradan değil de buradan aziz ve kudsî hedefe yürürüz. Yürürken Hakk'ı söyleriz. Pek severim şu sözü: «Allah'ın en sevdiği emek, zalime hakkı söylemektir!» Zalime hakkı söyleye söyleye, çelme yesek de, itilip kakılsak da, düşe kalka ama dosdoğru yolumuza devam edeceğiz. Allah muvaffak eder cümlemizi inşaallah.

Muhterem okuyucularımız,

Vesika'dan ayrılmaya karar verişimin akabinde, Kadir Ağabey haberdar olmuş. Daha evvel teklifde bulunmuş idi, tekrarladı: «Gel Sebil'de çalışalım..» dedi. Mustafa Yazgan ağabeyimiz ise bu teklife sevinçle katılıyordu. «Birlikte hayır var...» diyor, beni teşvik ediyordu. Kabul ettim. Şimdi şu satırları okurken ne kadar hislenecek kendim kadar biliyorum. Sağolsun. Sebil «dolu» gazete. Benim Sebil'e fazlaca bir ilâvem olmayacaktır. Sadece teknik yönünü takviyeye çalışacağım. Cemaatimize daha güzel ve şirin bir gazete takdim etmek vazifem. Bir hamle ile bu sayımızda düşündüğümüzü kısmen de olsa yaptık. Bilmem ki, oldu mu.. «Tamam» değil elbette. Pek çok eksiğimiz var. Merak buyurmayınız ve birkaç sayı fırsat tanıyınız.

Hürmetlerimle,

Y. YALÇINER

Haftalık, tarafsız, siyasî edebî tarihî gazete
herşey hak için
Yıl: 1 SAYI: 33 BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazışleri Müdürü: KADİR MISIROĞLU
Umumî Neşriyat Müdürü: Yılmaz YALÇINER
Almanya Mümessilleri
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Posta Çeki Nu: 97446 Telefon: 0531 — 32 36 89
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

سبيل
Sebil
her şey hak için

EVERYTHING DEVOTED TO THE TRUTH
(HAQQ)
An independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
PHONE: 26 38 96 — 27 41 65
16 Şaban 1396 - 13 Ağustos 1976
PRICE: 5 T.L. Doutschland: 1. D.M.
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
phone: 0531 — 32 36 89
Representative of England İSMAİL ERÜNSAL

Gazetelerden

Danıştay «kızak»mı?

Hatırlarsınız, matbuatın cemiyet reisi, kimilerinin «üstad» diye söz ettikleri ve geçtiğimiz senelerde kendisine «Şeyh-ül Muharririn» ünvanı verilen ihtiyar Burhan Felek, lâik kafasına mütenasip gazeteden zaman zaman dini ahkam kesmekten ziyadesi ile hoşlanır. Meğer ki vesile ola. Olmazsa bile, «Okuyucum yazmış da.. sormuş da..» diyerek aklına gelenleri döktürür

O gün de Diyanet İşleri Reisi'nin değişmesini vesile etmiş «Din ile devlet münasebetleri üzerine» üç - beş laik çarklı lâf ederken, Şeriat düşmanı eski reis Doğan'ın «Başbakan müşaviri yapıldığını» belirtmiş. Üzülmüş bu vaziyetten. «Kızak» demeye getirmiş. Sonra da lâfı tâ Şûrây-ı Devlet'e (Danıştay) uzatmış. Bugünkü hali malûm olan bu müessesenin geçmişte de ne menem şey olduğunu anlatıvermiş. Şöyle diyor kızaktan için:

«Doğrusunu söylemek lâzım gelirse, bu kötü usûl Türkiye'de yeni değildir. Meselâ bizim yetiştiğimiz Sultan Hamid devrinde valilikten, sefirlikten, hattâ bakanlıktan, müsteşarlıktan uzaklaştırılmak istenen yüksek rütbeliler ya Şûrây-ı Devlet azalığına (Danıştay'a) yahut Meclis-i Rüsûmat denilen kadrosu hudutsuz Gümrük Meclisi'ne âza tayin edilirlerdi.» (Milliyet, B. Felek, 5.8.1976)

ANKARA(A. A.)-Diyanet İşleri Başkanlığı görevine dün resmen başlayan Doç. Süleyman Ateş, "Tarafsız davranacağız"demiştir.

Lütfi Doğan törende yaptığı konuşmada şöyle demiştir:

"Gönlüm ... ur içindedir. Yurdun ve milletin yücelmesine çalış... un, büyükAtatürk'ün en büyük eseri Cumhuriyet'in ... uletimizin düşmanlıklara karşı korunmasının, her ş... ünde, millî olduğu kadar dini bir görev olduğu... rttim. Çalışmalarımda bilgisizliği, ümitsizliği, tembelliği en büyük düşman bildim. Özellikle din hizmetlerimizi her türlü çıkarın, menfaatin ve politikanın üstünde mübarek elimde tutmaya gösterdiğim hassasiyet, kamuoyunca ilgi ile karşılandı, ilgi ile izlendi."

● *Geç olsa ama, doğrusu bir köşeye iteklenecek gazete haberi değil. Altı çizili satırları dikkatle okursanız Diyanet İşleri'nin başından alınan Dr. Lütfi Doğan'ın «mübarek ellerinden» bahsettiğini göreceksiniz. Adamın eli mübarekmiş iyi mi!.*

Mao'nun Kızıl Kitabı'na karşılık Sovyet Yöneticisi Brejnev de bir Mavi Kitap yayınlamıştır. Kızıl Kitap ile aynı boyda olan Mavi Kitap, Mao'nun eserinden biraz daha incedir. (Solda)..

Mao'nun kızıl kitabına karşılık Brejnev de "Mavi Kitap" yayınladı

ÇİNGENE PEMBESİ

● *Kupür Günaydın Gazetesi'nden alınmıştır. Şimdi insanın aklına ister istemez şu sual geliyor: Ya malum kişi can vermeyip koltukta çakılı kalsaydı, bu diktatörlere imrenip acaba nasıl bir kitap çıkarırdı?.. Galiba çingene pembesi! Değil mi?..*

Athenagoras'dan methiye

Patrikhane için şimdiye kadar pek çok şey yazılmış, çizilmiştir amma, doğrusu yüksek tirajlı bir gazetenin İstanbul rumlarını gücendirmek bahasına neşriyata giriştiği görülmemiştir. Patrikhane'nin karanlık duvarlarının gerisinde çevrilen dolaplara evveldenberi sâdece düzenbazların ve solcuların «gerici, yobaz, şöven» gibi sıfatlarla bahsettikleri matbuat işâret etmiş, dikkatleri çekmeye gayret göstermiştir. Halbuki bugün (Kıbrıs ve Ege meselesi vesilesi ile olacak) yerli matbuatın yüksek tirajlı bir gazetesi (Hürriyet) rum okuyucularını kaçırmayı da göze alarak «Patrikhane Dosyası» açmış bulunuyor. Kara Papazların hücresinin faaliyetleri târihî bir seyir içerisinde ve biraz da mûtedil (heyecandan mahrum) bir dille hülâsa ediliyor. Tefrika edilen yazının bir babında muharrir şöyle diyor:

«Athenagoras'ın Türkiye'ye gelirken dört amacı vardı:

1 — Ayasofya stilinde yeni Patrikhane binası

2 — Papa Eftim kilisesini yıkmak

3 — Ruhban okulunu akademi yapmak

4 — İstanbul rumlarını örgütlemek.»

Böylece Kara Papazların başının Türkiye'de ne denli habis işler çevirmek üzere bulunduğunu ifâde etmiş olan muharririn devamlı yazdıkları ise son derece câlibi dikkat. Bakınız içimizdeki ajanların eski reisinin hususi kanaatleri neymiş ve bazı namlı isimler hakkında neler düşünüyormuş:

«(Athenagoras) Atatürk'ten Hâtırası dâima yaşayacak olan büyük inkılabçı» diye bahsettikten sonra İnönü'den şöyle bahseder:

«Cumhurbaşkanı Ekselans İsmet İnönü tarafından lütfen kabûl olundum. Kendilerine kalbî şükran ve minnettarlığımı ifâde ederim. Dâima benim hayranlığımı celbeden bu muazzam şahsiyet şimdi benim kalbimi tamamen fethetmiş bulunuyor... İsmet İnönü, Türk târihinin parlak bir sayfasını teşkil ediyor.» (Hürriyet, Ömer Sami Coşar, 5.8.1976)

● *Adı geçen gazetede yayınlanan fotoğrafı ile Patrikhane'nin bir devirdeki kara papazı Athenagoras.*